EESTI VABARIIK 100

Tiraaž: **6050**

Lk 2 KÜLAELU
Kumna kultuuriait tähistas juubelit.

Lk 3 VALLAEELARVE
Selgus kaasava eelarve ideekonkursi võitja.

Lk 5 **Lk 6** **Lk 7** **Lk 8**
2018. AASTA
Võtame lõppeva aasta kokku.

KOLMAPÄEV, 19. detsember 2018 www.harku.ee HarkuVald

Harku Valla Teataja

HARKU VALLA AMETLIK TASUTA HÄÄLEKANDJA. ILMUB KAKS KORDA KUUS.

Kõik, mis meie jaoks oluline, on siin olemas.

Loe edasi lk 8

RANNO VIIKMAA
Kolme lapse isa

Foto: Mari Kukk

"Tänu aastatepikkusele ennetustööle on inimeste teadlikkus ohtudest oluliselt kasvanud," sõnab 18aastase päästetöö kogemusega Muraste ja Tabasalu vabatahtlik Taavi Pragi. Ent siiski võib näha hoolimatust enda ning teiste vara ja tervise suhtes.

Muraste ja Tabasalu vabatahtlikud on alati valmis appi tõttama. */ Foto: Taavi Pragi*

Et pühad mööduks turvaliselt... ***ole tähelepanelik***

MARI KUKK

Taavi Pragi tõdeb, et jõulude ja aastavahetuse ajal on risk õnnetuste tekkeks suurem kui muul ajal. "Kindlasti tuleb pühade eel rohkem tähelepanu pöörata võimalikele ohtudele," sõnab ta. "Kõike, mis puudutab inimelu turvalisust, tuleb alati võtta väga tõsiselt. Aga paraku elu on näidanud, et inimesed paigaldavad suitsuandureid lakke ilma patareisid ühendamata värvivad need üle või panevad koos karbiga kapi otsa."

Leitavus ja juurdepääs

Suitsu- ja vingugaasianduritest, küünalde põletamisest ja tule järelevalveta jätmisest räägitakse palju, ent on veel üks oluline asi, mis mõnevõrra vähem elanikele teada. "Elame nutiajastul, ka mobiiltelefoniga on võimalik aadresse üles leida. Aga et olla kindel, et abi inimeseni jõuab ka operatiivteenistuste IT-süsteemide rikke korral, võiks igaüks oma kodu leitavuse üle vaadata. Majanumbrid (soovituslikult valgustatud), tänavanimede sildid, viidad tiheasustusest eemal paiknevate eramute juurdepääsuteedel."

Samuti on väga oluline, et päästeautod liikuma mahuks ja päästjad autost välja saaks. Tee peab olema läbitav veoki mõõtu päästeauto jaoks 3,5 meetri laiuselt ja 3,5 meetri kõrguselt. "Põhilised murekohad on endiste suvilapiirkondade hekkidest ja puudest kinni kasvavad siseteed ja kõikjal mujal kahe-kolme meetri kõrgusel tee kohal kasvavad puuoksad," räägib Taavi oma kogemusest.

NB!
Kodu tuleohutuse nõustamise saad tellida infotelefonilt 1524 või Muraste ja Tabasalu vabatahtlike telefonilt 504 4003.

Tegusad kodanikud

"Päästjad, on nad siis vabatahtlikud või elukutselised, näevad äärmuslikke olukordi ja juhtumisi," kinnitab Taavi. Ta teab, et tuleb ette rumalust ja hajameelsust. On asjaolude kurba kokkusattumust ja kuritegevust. Enamus tõsistest sündmustest on kellegi õnnetus ja seega negatiivne sündmus. Kuid on ka omajagu positiivset, kus inimesed oma nutikusega olukorra lahendavad, abivajajat aitavad või kellegi päästavad. "Ka õigel ajal abi kutsumine on inimese päästmine," toonitab ta. "Rohkem on aga selliseid väikeseid asju, kus keegi on vaat et mööda minnes tulnud ja tule maha võtnud või kustutanud. Inimesed ei viitsi alati vaatamagi minna, mis toimub, ja päästjatele on suureks abiks, kui keegi on nii-öelda luuret teinud, annab infot ja juhatab kohale. "Maapiirkondades on vahel inimestel saag auto peal või nad toovad selle, kui tee peale on puu kukkunud. Või lähevad vaatama, kui eemalt kahtlane suits tuleb. Pigem on kärmed helistama heatahtlikult muretsevad möödasõitjad-maksumaksjad, kes tunnevad ise mitte kohal olles ohtu ja soovivad sellest teatada. Paraku on tulemuseks sageli see, et tegelikult pole lõkke juurde, mis on kontrolli all, päästet vaja ja seega sõidavad päästjad kohale sisuliselt ilmaasjata," ütleb Taavi.

"Kõikide tuleohuga tegevuste juures peab mõtlema, kas see on vajalik, kas mu tegevus on ohutu, ja kuidas ma tegutsen, kui õnnetus juhtub," rõhutab päästja.

Koduse tuleohutuse juhendid: www.kodutuleohutuks.ee, www.päästeamet.ee.

Karm statistika

Päästeameti andmetel hukkus novembris tulekahjudes seitse inimest. Sel aastal on tulekahjudes hukkunud juba 44 inimest, mis on rohkem kui viimasel kahel aastal ning detsember pole veel läbi.

"Enamik õnnetustest on ennetatavad ja panen kõigile südamele, et igaüks annaks oma panuse, et jõulud mööduks Eestimaal turvaliselt ja suuremate õnnetusteta," ütleb päästeameti peadirektori asetäitja Tauno Suurkivi.

Kolmel korral sai tulekahju alguse voodis süüdatud sigaretist, ühel korral küünlast ning ühel korral elektripliidi rikkest. Kõik tulekahjud, milles hukkus inimene, toimusid kortermajades. Esialgsetel andmetel oli tulekahju hetkel alkoholijoobes 2 hukkunut.

Hoonetulekahjusid oli novembris kokku 88, nendest eluhoonetulekahjusid 52 ja mitteeluhoone tulekahjusid 36. Päästeamet ja vabatahtlikud päästjad käisid novembris nõustamas 2754 kodus. Jaanuarist novembri lõpuni on tulekahjudest päästetud 74 inimest ning vigastada on saanud 102 inimest, tulekahjudes on hukkunud 39 inimest.

Taavi Pragi tuletab meelde võimalikud ohukohad ja tutvustab ohutusnõudeid.

• **Suitsuandur.** Eluruumides on kohustuslik töökorras suitsuandur, mis päästab elu ja õigeaegse tulekahju märkamise korral ka vara. Keskmine suitsuanduri eluiga on 7–10 aastat. Kui lähedal (kodus, autos, töökohal) on võtta ka töökorras tulekustuti, mille kasutamine on endale selgeks tehtud, on vabatahtlik päästja kohapeal olemas.

• **Lahtine tuli.** Igasugune hooletus või vale käitumine lahtise tulega võib olla ohtlik. Seega kõige ohutum on küttekoldevälist tuld mitte teha. Tuli aga on osa meie elust ning kui järgida ohutusnõudeid ja mitte olla hajameelne, siis õnnetust enamasti ei juhtu. Halvim näide on siseruumides suitsetamine, mis põhjustab lisaks tulekahjudele ka palju tulesurmasid.

• **Küttekolded.** Ohutut käitumist peab teadma ka küttekollete kasutamise juures. Alates õigest ehitamisest, hooldusest (korstnapühkija, gaasi- või muu kütteseadme hooldustehnik) kuni kütmise intensiivsuseni ja kütmise lõpetamiseni. Kasutuses olnud eluhoonetes "jaole saadud" tulekahjude tekkepõhjustest meenuvad Harku vallas eelkõige põlemised, mis on alguse saanud valesti ehitatud või hooldamata küttesüsteemidest või neid ümbritsevatest konstruktsioonidest.

• **Kõrbev toit.** Kiirustamine, hajameelsus ja hooletus käivad inimestega kaasas. Mingi tegevus (sh uni) võtab toidutegemiselt tähelepanu ja nii see roog kõrbema läheb. Halvimal juhul süttib elamine ja inimene hukkub. Kindlasti võib olla soodustavaks teguriks ka alkohol, mille tarbimine suurendab kõikvõimalike õnnetuste teket. Ärge jätke toitu pliidil järelvalveta!

• **Elekter.** Loomulikult on ohuallikaks ka elektrilised kütteseadmed ja muu elektriga seonduv. Elektrisüsteemid peavad olema nüüdisaegsed, asjatundja paigaldatud ja ohutud. Kodust lahkudes peab igaüks ise otsustama, kas ta julgeb töötavaid tarbijad vooluvõrku tööle jätta, nt jõulutuled akendel või kuusel.

• **Küünlad.** Pühade eel tuletame meelde, et küünalde põletamisel valige sellele mittesüttiv alus ja ümbrus. Küünalt ei tohi mingil juhul üksi põlema jätta. Kui lahkute ruumist, siis kustutage küünal.

• **Ilutulestik.** Ilutulestikku tuleb käsitseda vastavalt kasutusjuhistele. Vastasel juhul võib see lennata naabri garaaži ja selle süüdata, nagu juhtus eelmisel aastavahetusel. Peomeeleolus seltskonnas peaks olema keegi kaine, kes ohtlikke tegevusi ennetaks või sekkuks.

• **Gaasiõnnetused.** Päästjad kutsutakse kohale enamasti majapidamisgaasi lõhnast tajutava ohu tõttu. Majapidamisgaasile lisatakse lõhnaainet, et võimalik gaasileke oleks tuvastatav. Enamasti on tegu väga väikeste leketega, mis ei kujuta ohtu tervisele ega põhjusta plahvatust. Ohtlik on CO ehk süsinikoksiid ehk vingugaas – nähtamatu , lõhnatu ja maitsetu mürgine gaas. Õnnetused gaasiseadmetega on põhjustatud enamasti hooldamata süsteemidest või hoone/ruumi (ümber)ehitusvigadest. Korstnaga gaasiseadme puhul on vingugaasiandur kohustuslik ja kindlasti tuleb lasta gaasisüsteeme perioodiliselt hooldada.

• **Jää.** Lapsed ei taju alati ohtu ja lähevad jääkattega veekogudele. Kokku on sel aastal veeõnnetustes hukkunud 43 inimest, nende hulgas ka kaks last. Jääkattele võib minna alles siis, kui selle paksus on vähemalt 10 sentimeetrit. Läbi jää vajudes peab inimene arvestama, et veetemperatuur on kõigest paar kraadi üle nulli. Nii külmas vees peab täiskasvanud inimene vastu maksimaalselt 10 minutit, laps kaotab sellise temperatuuriga vees teadvuse veelgi varem. Lastele tuleb selgitada ohte talviste veekogude juures ja kindlasti ei tohi lapsi üksinda veekogu äärde mängima lasta.

Lühiuudised

Vaata lisaks värskeid uudiseid pea iga päev Harku valla kodulehel www.harku.ee.

Elukohaandmed korda

Uuel aastal jõustub rahvastikuregistri seaduse muudatus, mille tulemusena jäävad rahvastikuregistris tühjaks nende inimeste elukoha andmed, kes pärast kolimist pole oma elukoha andmeid uuendanud ja kelle puhul eelmise korteri või maja omanik on palunud nad enda juurest välja registreerida. Selle tulemusena on inimese elukoht registreeritud praegu linna või valla täpsusega.

Probleemide vältimiseks soovitame kõigil, keda muudatus puudutab, esitada esimesel võimalusel oma täpsed elukohaandmed omavalitsusele. Andmete muutmist ei tasu jätta viimasele hetkele, sest muidu võib jaanuaris tabada halb üllatus, kus inimene jääb ilma elukohaga seotud avalikest teenustest nagu lasteaiakoht, juhiloa pikendamine vms.

Elukoha registreerimine on lihtne – seda saab teha veebilehel www.eesti.ee, samuti võib pöörduda Harku vallavalitsuse poole nii isiklikult, posti (Kallaste tn 12, Tabasalu) kui e-posti teel (Kadri.Kelgo@harku.ee).

(Harku vallavalitsus)

Koolikohtade taotlemine

Alates 14. jaanuarist algab e-keskkonnas Haldo (www.haldo.ee) taotluste vastuvõtt esimestesse klassidesse koha saamiseks 2019/20. õppeaastal.

E-keskkonnas tuleb esmalt luua ID-kaardi alusel isiklik konto. Seejärel saab sisestada kasutaja ja lapse andmed ning märkida oma eelistused valla koolide kohta. Hiljem on lapsevanematel võimalik andmeid ning oma eelistusi lasteasutuste ja koolide osas muuta ja jälgida taotluste lahendamise kulgu. Neil, kel puudub võimalus Haldos töötamiseks, tuleb koolikohataotluse esitamiseks pöörduda Harku vallamajja (Kallaste tn 12, Tabasalu).

Koolikohapakkumised tehakse esimeses etapis neile lastele, kes on õppeaastale eelneva kalendriaasta 31. detsembri seisuga Harku valla elanikud. Lisaks kontrollitakse enne klasside lõplikku komplekteerimist lapse ja ühe vanema elukoha registreeritud aadressi.

Esimene 1. klasside komplekteerimise voor algab veebruari teises pooles. Esialgse koolikohapakkumise peaksid saama kõik aegsasti taotluse esitanud lapsed aprilliks.

Lisainfo e-posti aadressil aivar.soe@harku.ee või telefonil 606 3800.

(Harku vallavalitsus)

Statistika

(ilmub kord kuus)

Harku valla elanikkonna statistika seisuga 1. detsember 2018

Elanikke kokku **14 834**

♂ mehi **7 476**

♀ naisi **7 358**

sündis **12+2**
(2 last registreeriti elukohta 1 kuu jooksul)

vallasisene liikumine **43**

saabus **+ 110**

lahkus **– 49**

suri **12**

Riigikaitseharidus ja sõjaline valmisolek

Kaitseminister Jüri Luik viis 5. detsembril Tabasalu ühisgümnaasiumis läbi riigikaitsetunni ja kohtus Meriküla spordi- ja õppekeskuses Kaitseliidu ülema kindralmajor Meelis Kiiliga

HARKU VALLA TEATAJA

Kaitseminister viis ligi sajale Tabasalu ühisgümnaasiumi õpilase läbi riigikaitsetunni. "On rõõm, et Harku vallas on tugev riigikaitse õpetaja Kristo Pals, kes on noortes tekitanud huvi ja soovi koduriigi kaitseks. Õpilaste küsimused olid väga asjalikud – alustades ajateenija igapäevasest elust ning lõpetades õppimisega Kõrgemas sõjakoolis. Sinna vahele jäid kõik üldised maailma kaitseküsimused – näiteks tänane sõjaolukord Ukrainas," sõnas Luik.

Kaitseliit kolib osaliselt Merikülasse

Harku vallavalitsus sõlmis hiljuti lepingu, mille alusel on Meriküla spordi- ja õppekeskuse põhiline rentnik järgnevateks aastateks Kaitseliit. Jaanuaris kolib Kaitseliit osaliselt oma tegevused Merikülasse, seetõttu kohtus minister ka Kaitseliidu ülemaga.

"Kohtumisel tutvustas kindralmajor Kiili, millised on nende tänased võimalused, eesmärgid ja tegevused Merikülas. Mul on hea meel, et Kaitseliit on end Merikülas hästi sisse seadnud ning koostöös valla ja OÜ Strantumiga on juba korrastatud lasketiirud ja majutusruumid," sõnas kaitseminister.

Minister kiitis valda ka tervikuna. "Tänu riigikaitse tundidele ja aktiivsele kompaniile on Harku vallas viimastel aastatel antud suur panus Eesti riigi kaitseks. Et aga järeltulevates põlvkondades tekitada veelgi huvi riigi kaitsmise vastu, tugevdab Kaitseliit kodutütarde liikumist ning plaanib korraldada Merikülas noortelaagreid.

Kaitseliidu aktiivne tegevus Harku vallas näitab valla aktiivset rolli Eesti riigikaitse toetamisel," täiendas Luik.

Seoses riigipühadega on vallamaja suletud 24., 25., 26. detsembril ja 1. jaanuaril. 31. detsembril on vallamaja avatud kell 8.00–15.00.

Järgmine vallaleht ilmub 16. jaanuaril.

Kallaste tn 12, Tabasalu

HARKU VALLAMAJA ON AVATUD:

E	T	K	N	R
8.00–18.00	8.00–16.00	8.00–16.00	8.00–18.00	8.00–14.30
*14.00–18.00			*9.00–12.30	

***Ametnike vastuvõtuajad. Ametnike vastuvõtt toimub eelregistreerimisega telefonil 600 3848 või harku@harku.ee.**

Harku Valla Teataja

VÄLJAANDJA
Harku Vallavalitsus
Kallaste tn 12, Tabasalu 76901, Harju maakond
tel 600 3848, faks 600 3854
www.harku.ee

TOIMETUS
Toimetuse telefon: 5556 5434
Vastutav toimetaja Liina Rüütel, 606 3830, liina.ruutel@harku.ee
Toimetaja Mari Kukk, mari.kukk@harku.ee
Küljendaja Nigul Treimann

REKLAAM JA MÜÜK
5556 5434
vallaleht@harku.ee
Artiklid ja kaastööd:
vallaleht@harku.ee

TRÜKK
AS Kroonpress

Vallaleht ilmub iga kuu teisel ja neljandal kolmapäeval (v.a juulis, novembris ja detsembris). Harku Valla Teataja kanne toimub kolme tööpäeva vältel alates vallalehe ilmumispäevast. Kaastööd ja kuulutused palume saata hiljemalt ilmumiseelse nädala esmaspäevaks. Toimetusel on avaldamisel õigus kaastöid lühendada ja redigeerida. Vallalehes avaldamiseks saadetud reklaamidele toimetus keelekorrektuuri ei teosta. Harku Valla Teatajas ilmunud artiklite/uudiste/kajastuste refereerimine on lubatud vaid toimetuse kirjalikul loal.

Kaasava eelarve hääletamise tulemused on selgunud

Harku valla kaasav eelarve võimaldas kõigil vallaelanikel 1.–8. detsembrini anda oma hääl ühele kaheksast konkureerivast ettepanekust. 87 poolthäälega võitis ettepanek rajada loodus- ja õpperada Tõlinõmme rappa.

LIINA RÜÜTEL
Kommunikatsioonijuht

Kõigil vallaelanikel oli 1. septembrist kuni 31. oktoobrini võimalus pakkuda välja mõtteid, kuidas investeerida 2019. aastal kuni 50 000 eurot nii, et sellest oleks rõõmu ja kasu võimalikult paljudele vallaelanikele. Kokku laekus 11 ettepanekut, millest komisjoni otsusel kolm ei kvalifitseerunud. Üks ei olnud liigitatav investeerimistegevuseks ning kaks ületasid kaasava eelarve suuruse.

Hääletamine toimus 1.–8. detsembrini veebiplatvormis VOLIS ning hääleõigus oli kõigil vähemalt 16aastastel, kelle registreeritud elukoht on Harku vallas.

Vallavanem Erik Sandla sõnul näitab valik vallarahva soovi, et oleks rohkem võimalusi looduses liikumiseks. "Võitis põnev ning läbimõtlemist vajav idee rajada matkarada ja vaateplatvorm Tõlinõmme rabasse. Idee esitaja on öelnud: "Tõlinõmme raba on meie pärl!" On tõesti siis viimane aeg seda ilu meie elanikega jagada," sõnas Sandla.

Kokku anti 349 häält. "Kuigi osalusprotsent oli väike, siis teistkordselt korraldatud elanike kaasamisel eelarve koostamine on üldjoones siiski tõusuteel. 2017. aastal toimunud hääletusele esitati 10 ettepanekut, kvalifitseerus 6 ning kokku hääletas 308 vallaelanikku. Loodan, et järgmiste aastatega kasvab osavõtt veelgi. Tänan kõiki ideid esitanud ja hääletamisel osalenud elanikke," täiendas vallavanem.

Tõlinõmme rabas on avastamist igal aastaajal. / *Foto: Peeter Teedla*

Ideega loodetakse Tõlinõmme rabasse rajada sarnaselt Viru rabaga laudtee. / *Foto: Urmas Ambur*

Harku vallas kaasatakse elanike eelarves sõna sekka ütlema teist korda. Möödunud aasta kaasava eelarve võitis samuti Urmas Amburi ettepanek (89 häälega) rajada betoonist bussiootepaviljonid kunagise Peeter Suure Merekindluse maismaaraudtee asukoha lähistele.

Eesmärgist tulemuseni

Võiduidee esitas Urmas Ambur, kes elab rabast 3 kilomeetri kaugusel, ja esitas idee, mõeldes nii peredele kui ka koolidele ja lasteaedadele. "Raba elamuste saamiseks tuli ikka sõita kusagile kodust kaugemale, kas siis Pääsküla rabasse või Viru rabasse. Tundus kuidagi nukker, et meil on siin selline pärl nagu Tõlinõmme raba, aga ligipääs ja liikumine seal on raskendatud. Ekstreemsusi armastav tugev ja terve inimene pääseb sinna ju praegu ka, kuid peredele väikeste lastega ja vanematele inimestele oleks see liigne katsumus. Laudtee rajamine avardaks kindlasti looduses liikumise võimalusi," sõnas Ambur.

Võidutulemuste teavitamise järgselt on aga sotsiaalmeedias olnud lisaks positiivsele tagasisidele ka mõningat nurinat, et võitjaks osutunud ettepanekut ei ole võimalik ellu viia. "Teadmatus tekitab inimestes sageli põhjendamatuid hirme. Lisaks arvatakse, et kui on tegemist looduskaitsealaga, siis on kõik tegevused seal keelatud. Tegelikkuses see päris nii ei ole. Oma igapäevatöös seadusandlusega kokku puutudes pöörasin ma ettepanekut tehes loomulikult tähelepanu ka kaitse-eeskirjale ja viisin ennast sellega kurssi. Lähtutakse kaitse-eeskirjast ja eramaale ei plaanita minna. Ma ei näe selle ettepaneku teostamisel selliseid momente, mis mõne eraisiku huvisid võiks kahjustada," kinnitas Ambur.

Vallavanema sõnul on ettepaneku elluviimisel kõige olulisem koostöö. "Vaid loetud päevad tagasi teavitasime tulemustest, valla esindajad on ettepaneku tegijaga korra ka kohtunud. Järgmised sammud on plaanidest teostuseni liikuma hakata – ees seisavad kohtumised Riigimetsa Majandamise Keskuse ja Keskkonnaametiga," täiendas Sandla.

Võidutöö on planeeritud realiseerida 2019. aasta jooksul.

Tutvu ettepanekutega: bit.ly/kaasaveelarve2019.

Kaasava eelarve hääletamise tulemused

Tõlinõmme rappa loodus- ja õpperada, et Vääna maastikukaitsealal paikneva rabaga saaks liikuda mööda laudteed.	Vääna-Jõesuu randa jõu- ja mängulinnak.	Vääna külla 16×31-meetrine puidust multifunktsionaalne spordiväljak kunstmurukatte, korvpallikorvide ja jalgpalliväravatega.	Harku valla ühiskondlike hoonete, platside, parkide ja kortermajade lähedusse 38 betoonist pinksilauda.	Turvalised jalgrattaparklad Harku valla pealiinidel olevatesse bussipeatustesse.	Harku alevikku tenniseväljak, mis oleks avatud igale soovijale, sõltumata tema majanduslikust võimekusest.	Harku valla ajaloo ja loodusväärtuslike objektide infomaterjali koostamine ja seitsmeteistkümnel stendil loodusesse paigutamine.	Tabasalu aleviku jõulinnak ehk välijõusaal, kus saaks tasuta trenni teha.
87 HÄÄLT	83 HÄÄLT	56 HÄÄLT	27 HÄÄLT	27 HÄÄLT	25 HÄÄLT	23 HÄÄLT	21 HÄÄLT

Noortevolikogu veerg

Noortevolikogu liikmed 2018. aasta novembris.

Carmen Katariina Sikk: Noortevolikogu tegutseb ja areneb

Harku valla noortevolikogu võtab aasta kokku ja annab viimase lihvi järgmise aasta plaanidele.

Me oleme vaikselt, kuid targasti saanud toimima oma sisetöö, nt saime kindla koosolekute koha Vääna seltsimajas, kus paar korda kuus esmaspäeviti hilistel õhtutundidel seitsmekesi kokku saame. Samuti jagasime ära ülesanded ja valdkonnad, kes millega täpsemalt tegelema hakkab. Arvestades fakti, et oleme alles esimene koosseis, on sisetöö toimima saamine väga tubli edasiminek.

Kindlasti üks meeldejäävamaid hetki sellel aastal oli kohtumine Haapsalu ja Viimsi noortevolikogudega, kellelt saime väga palju kasulikku informatsiooni. Neilt saadud näpunäited olid vajalikud, et saaksime ka oma tööd efektiivsemaks muuta. Noortevolikogu liige Marilise Seppel mainis, et oleme saanud teadlikumaks valla tööst ja struktuurist, mis on ainult positiivne ja meile endile väga kasulik.

Meil oli aasta jooksul au osa saada erinevatest valla üritustest. 24. veebruaril korraldas Harku vallavalitsus esimest korda piduliku lipuheiskamise, et oma kodumaale sajanda sünnipäeva puhul üheskoos õnne soovida, ning sinna oli kutsutud ka noortevolikogu esindus. 1. oktoobril toimus kohalike omavalitsuste päev ja ürituselt ei puudunud ka meie liikmed. Alles hiljuti toimus väga tore sündmus – Harku valla sünnipäev, mida tähistati Meriküla õppe- ja spordikeskuses, kus samuti osalesime.

Uute asjadega võib olla ikka nii, et alguses ei saa vedama ja pärast ei saa pidama. Sedasi iseloomustas meie tegemisi noortevolikogu liige Krister Jürgenson, kes tabas naelapea pihta. Kui veel selle aasta alguses jaanuaris ei olnud meil kindlat sihti või plaani, siis aasta jooksul oleme nii palju arenenud, et järgmise aasta plaane on juba hulgaliselt ja nii mõnedki neist väga mahukad projektid. Üks suur ettevõtmine on meil kindlasti noorte tunnustamise üritus. Plaanime osa võtta erinevatest vallas toimuvatest laatadest ja üritustest. Paneme palju rõhku valla noorte omavahelisele suhtlusele – korraldame kohvikuõhtuid, konkursse ning väikseid koolitusi ja infotunde, mis võiksid aidata noori tulevikuplaanide tegemisel, näiteks erialade ja õppimisvõimaluste tutvustamine.

> Alguses ei saa vedama ja pärast ei saa pidama!

Oluliseks peame ka seda, et järgmisel aastal oleksime nähtavamad sotsiaalmeedias. See on vajalik, kuna peamine infokanal, mille kaudu inimesed (eriti noored) meist ja meie tegevustest teada saavad, on just sotsiaalmeedia. Lisaks proovime korraldada erinevaid osaluskohvikuid teiste noortevolikogude ja -ühendustega ning värbame juurde noori, kes oleksid huvitatud abistamisest ürituste korraldamisel.

Noortevolikogu juhatuse esimees Diana Pachner sõnab: "Ma tahaksin kiita kogu noortevolikogu ja kõiki, kes rasketel hetkedel on minu jaoks olemas olnud."

Täname kõiki, kes on meid sellel aastal toetanud või meid meie tegemistes aidanud. Järgmisel aastal jätkame taas uue hooga!

Mõtisklus

Pühad on aeg mõtiskluseks ja looduse imede nautimiseks. */ Foto: Birgid Vaarandi*

Advendiaeg – ootuse ja tulemise aeg

On aeg, mil midagi täiesti uut on sündimas. "Vaata ma teen kõik uueks," ütleb vägede Jumal. "Sinu kuningas tuleb sulle tasane."

AVO ÜPRUS
Harkujärve kogukonnakiriku õpetaja

Mitte asjata on advendiaja sõnum maailmale sündivast kuningast ühendatud alandlikkuse ja tasaduse sõnumiga. Mitte asjata siseneb Jeesus Jeruusalemma eesli seljas. Kui Jumal on nõnda maailma armastanud, et ta oma ainusündinud poja on andnud, kes alandusse sisenedes tagab, et ükski ei lähe hukka, kes temasse usub, siis mida on veel muud teha kui vakatada tema aujärje ees?

Tõeline taipamine tuleb aga siis, kui söandad tasaselt silmad tõsta ning näed selle trooni tühjust. Ja siis lähed otsima kaotatud Jumalat. Käid läbi mered ja maad, kõrbed ja laaned, lossid ja kirikud. Ja jõuad kodusel köögilaual perele leiba lõigates teadmiseni, et see, mida oled otsinud kaugelt, on tegelikult olnud kogu aeg sinu juures, su südame ligidal, õrn ja tugev ühtaegu – armastus. Siis saad nutta ja naerda, tänada ja kiita. Ja see teeb alandlikuks.

Alandlikkus on midagi, mida tuleb ümber mõtestada. Liiga palju on selle sõna ümber taaka ja võltsi. Alandlikkus tuleb vabastada, tuleb puhastada, ülendada ja ausse tõsta.

Kas me suudame seda?

Muidugi! Alandlikkusele tuleb läheneda alandlikult.

Alandlikkusega on sarnased lood nagu jumalakartlikkusega. Meie hingeldaval, ent ikka suuresti hingetuks jäänud sajandil, millelt oodati erakordset religioossust (see sajand tuleb religioosne või ei tule teda üldse mitte, kõlas ju üheksakümnendatel sageli), on nad ka sarnaselt vääriti mõistetud. Kuidas teile meeldiks lause: alandlikkuses sünnib tarkus … või ilu. Aga vanasõnaks saanud "Jumala kartus on tarkuse algus"?

Ometigi on see tõesti nii – kirikusse ei saa siseneda sadulas. Ka autost tuleb välja astuda. Ka raudrüüst. Ning märgata, et see, kelle juurde tullakse, on mõõtmatult suurem sinust ja minust. Tuleb tunnistada ka, et ollakse sageli käinud eksiteedel. Pühakiri avab vaid nende jaoks oma sügavama siseõue ning varjatud varakambrid, kes lähenevad talle tasase õpilase kombel, mitte vallutama ja haarama, vaid paluma ja tänuga vastu võtma. Mitte teadaolevat tõestama, vaid tabamatut taipama. Mitte igavledes, vaid igatsedes. Iseend andes ja Jumalat vastu võttes.

Lase advendiajal end Jumala sõnal kogetavalt puudutada. Jumala sõna on elav, tuline ja teravam kui kaheteraline mõõk, ütleb Paulus. Aga Jumala sõna on ka hõljuv aur aasade kohal, härmatis puudel, kose langemine ja liblika lend. Harjuta seda mitmekülgset, iga kord uuenevat kogemust niikaua, kuni ta hakkab ise su juurde tulema ja sind üles otsima. See puudutus peab saama sama reaalseks nagu lapse käsi su peos, nagu linnu tiivalöök vastu palet või nagu elu liigahtus südame all. Ära jäta sind kutsuvat häält maha, nõnda on oht kaotada ka iseend. Midagi kumiseb ja luikab. Kas see pole sinu hing? Alandlikkuses ei ole midagi häbiväärset. Pühaduste alahindamises küll. Teiste inimeste alandamises samuti.

See teadmine on imeilus. See teadmine teeb alandlikuks.

Kumna kultuuriait tähistas 15. aastapäeva

Tähtsa päeva puhul palusime külalised hoopis Kumna mõisa, sest sõpru on palju ja ait kipub sellise sündmuse puhul juba kitsaks jääma.

KAJA RASMANN

Sügav kummardus ja tänu kõikidele Kumna kandi inimestele. */ Foto: Kumna kultuuriait*

Üritusel esines vahva noor lauljanna Marianne Leibur, keda saatis kitarril Johannes Laas. Muusikalist gurmeed täiendas Tabasalu muusikakooli saksofonikvartett Kalev Konsa juhtimisel. Üllatusesinejaks oli Liina Remmelg kõhutantsuga tantsutrupist Zahira. Kumna kultuuriaidaga ühevanune Liis haaras õhtu juhtimisel ohjad enda kätte, sest tema ongi ju kasvanud koos aidaga. Tema ei mäleta aega, kus aita pole.

Tänu ja kummardus

Tänasime neid, kes on olnud aida töödes ja tegemistes toeks: Kaie Teder, Jaan Metsaküla, Krista Dreger, Maarja Kaljurand, Liis Ottis ja Katrin Rasmann. Kinkisime neile lõhnavad hea une kaisupadjad.

Kui poleks oma küla inimeste toetust ning õlatunnet, siis seda tööd ei jaksaks teha. Seega sügav kummardus ja tänu kõikidele Kumna küla ja kandi inimestele, kes oma sooja olemise ning suure südamega on aidanud mul seda tööd teha. Neile läksid SA Hea Hoog erivajadusega inimeste valmistatud vilditud jõulukuulid.

Tagasi vaadates on rõõm tõdeda, et viimased 8 aastat olen saanud panustada külla ja inimestesse, aga eriti "nööpidesse". Nööpideks nimetan ma lapsi, kes päevast päeva enda rõõme ja vahel ka muresid minuga jagavad.

Ühelt väikselt "nööbilt" sain toreda õppetunni. See kõlas väga lihtsalt: "Aga Kaja, helista!". See lause tuleb mulle alati meelde, kui asjad on keerulised ning parema meelega kirjutaksin sõnumi. Aga ei, ma helistan, sest see on oluline. Oluline on hoolida päriselt, öelda ja välja näidata, kui olulised on meile inimesed kes meie ümber on. Sest keegi ei tea, mis meid ootab järgmise nurga taga.

Hoolime üksteisest

Meie majas toimuvad koostöös Kumna külaseltsiga täiskasvanute trennid. Juhendajateks Ave Kongo, Grete Lõoke, Hedi Kuhlap ja Arvet Lindström. Oleme otsimas Shindo õpetajat. Juba on plaane seatud uueks aastaks, et lauatennist võiks õppida nii suured kui ka väikesed. Koostöös vallaga oleme huviringide valikut täiendanud. Puidutööring on lastele meeltmööda, seda juhendab Argo Aruvald, meisterdamine koos Aira Ermeliga jpm.

Lapsed kogusid raha varjupaiga kiisudele – valitakse välja kiisu, kelle arstiarve laste annetustest kaetakse.Et raha koguda, keedeti moosi ja küpsetati pannkooke, küla teeääred said purkidest ja pudelitest puhtaks, mõni tõi ka kodust ära.

Kumna külas hoolitakse üksteisest, märgatakse ja väärtustatakse. Südame teeb soojaks, kui kuulen, kuidas naabritaadi juurest käiakse iga päev läbi. Eks minulgi tuleb ette päevi, kus mõtlen, miks see või too memm pole täna majas käinud või kas teda ikka jalutamas on nähtud. Lastega valmistame meie armsatele eakatele jõulupärgi. Seda traditsiooni olen vedanud Harku vallas ligi 12 aastat.

> Kumna külas hoolitakse üksteisest, märgatakse ja väärtustatakse.

Inimesed panevad maja elama

Mäletan kultuuriaita algusest peale, juba siis, kui seal töötas Tatjana Rahamägi, kellega tegime tänu noortekeskusele tihedat koostööd. Mul on rõõm nentida, et toonased noored on täna juba ise lapsevanemad ja leiavad tee jälle aita, nüüd juba koos oma pisikestega. Teist aastat oli suvel Kumnas laste jaanituli. See leiab aset jaanipäeva eelse nädala pühapäeval. Nüüd kirjutas külaselts ka projekti, mis võimaldab seda veel suuremalt korraldada. Lapsed teevad oma kirbuturu. Kõigil on võimalus kas ära anda või müüa oma asju, mida enam ei vaja.

Meie maja leivanumbriks on öölugemised. Ausõna, lapsed armastavad lugeda, meil loevad ikka kõik ja vabatahtlikult. Koos tegemise rõõm on kõige suurem rõõm. Koolivaheaja päevalaagrid on aina populaarsemad, viimati oli meid kinos 30. Teatrisse jõuame ka.

Kui vahel tunnen, et olen väsinud ja päev tundub hall, siis ikka keegi hüüab tervituse või jookseb kallistama. Kus mujal leida selline töökoht, kus saab nii palju kallistusi ja ausat tagasisidet!

Olen tänulik Kumna inimestele, kes mind omaks on võtnud, sest teisiti ei saaks seda tööd teha.

100 küünalt Harku valla eakatele

Rannamõisa hakkajad naised, BWP Estonia Rannamõis klubi liikmed, kogusid Eesti Vabariigi 100. aastapäevale pühendatuna 100 küünalt eakatele, kes vajavad koduhooldusteenust.

2014. aastast tegutsenud klubi koondab Tabasalu ja Rannamõisa kogukonna aktiivseid naisi, kes teevad üheskoos head ja korraldavad üritusi.

Hakkajad naised, kes märkavad ja hoolivad. Esireas (vasakult) Tiia Spitsõn, Siiri Martin ja Sirje Lehtmaa. Tagareas (vasakult) Merli Lindberg, Ülle Soosaar ja Elina Konsa. Pildilt puuduvad aktsiooni panustanud Inge Strahov, Kaja Sakala, Kaie Sestverk, Iris Sepman, Kristi Pärt, Õnne Einer, Algi Sinisalu. */ Foto: Liina Rüütel*

Vaata: bpw-estonia.ee/rannamoisa-klubi

Volikogu esimees: "**Eesmärkide saavutamisel** peame olema paindlikud ja koostööaltid"

Kalle Palling võtab volikogu aasta kokku ning vaatab tulevikku, kus terendab vald kui ihaldatud elupaik noortele peredele, keskkonnasõbralikud liiklemisvõimalused, töötavad abinõud toimetulekuraskustega elanikele jpm.

MARI KUKK

Kalle Palling, kes valiti hiljuti ainsa eestlasena maailma saja mõjukama noore riigitegelase hulka, tõdeb, et üks tugevaid külgi Harku vallas on kogukondlikus plaanis kokkuhoidmine ja ühiste eesmärkide nimel koos töötamine. */ Foto: Annika Haas*

Millised on olnud selle aasta suurimad väljakutsed vallavolikogu töös?

Kõige suuremaks väljakutseks pean fookuse hoidmist ja pika visiooni näha tahtmist. Igal komisjonil on oma vastutusala, oleme eri teemadel palju arutanud ja rääkinud. Siis aga, kui teemad volikogu saali jõuavad, näib tihtipeale, nagu seda ei oleks üldse puudutatud. Kui tulin, tegime kokkuleppe, õigemini põhimõtte, et volikogu komisjonide arvamust peaks volikogu toetama. Nii on ka enamasti olnud, ent ikkagi mõned komisjonid teevad oma tööd pikka plaani silmas pidades, mõned "homsete uudiste" nimel.

Toon näitena erasektori initsiatiivil autistlikele täiskasvanutele kodu rajamise. Vaidlus oli pikk ja kaldus lõpuks ühte serva. Kaaluti vaid planeeringutega seotut, vähem inimeste reaalsete vajadustega seotud küsimusi. Ühel hetkel pidin sekkuma ja ütlema, et nüüd tuleb meil moodustada ühine positsioon. Ei ole nii, et sotsiaalkomisjon tahab, planeerimiskomisjon tahab ka, aga ei luba. Selline olukord on ajuvaba. Me oleme valinud inimesed, kes leiaks lahendused, kuidas saab, mitte selleks, et öelda "ei saa".

Suur väljakutse on olnud kogu hariduse ümber käiv arutelu. Kuidas minna edasi, kas ühe progümnaasiumiga või anname Murastele ka võimaluse, selles on küsimus.

Kolmas väljakutse puudutab nii volikogu kui valla juhtimist. Ehk teisisõnu, kuidas saaks omavalitsus muutuda tulevikus proaktiivseks. Kuidas pakkuda rohkemat? Kuidas olla elukeskkonnana atraktiivsem kui mõni teine? Näiteks, kui elan kesklinnas, aga tahan kolida linna lähedale maapiirkonda, siis mis oleks need valiku kriteeriumid, mis paneksid mind selle valla kasuks otsustama.

Milliseid eesmärke sel aastal seati ja kuidas on nende täitmine õnnestunud?

Tegime ümber lasteaedade kohatasu süsteemi – kolme- ja enamalapselised pered on tasust vabastatud. Ühe ja kahe lapsega pered said päris tuntava hinnavõidu. See on seotud ka üleskutsega, et inimesed end Harku valda elanikuks registreeriksid. Umbes sada inimest tuli selle üleskutsega valda juurde, mis omakorda tähendab 1500 eurot aastas tulumaksu lisa ühe inimese kohta.

Edasi tuli pikk arutelu arengukava ja haridusteema üle. Eesmärk oli võtta arengukava vastuning kinnitada esimese volikogu aasta sees. Suvi oli seega enamusele vallavalitsuse inimestele hästi tihe aeg, ka volikogu oli protsessis tegev. Kogu haridusvõrgu eksperthinnang venis. Nüüd on vaja mõelda, millise tee valime. Kaardistati kolm stsenaariumi, mis hinna poolest oluliselt ei erine. Seega taandub asi sisule. Küsimus on, kas ja milliseid õpetajaid meil leidub ja millist keskkonda nad soovivad. Kas eelistada 9-klassilist Muraste kooli või on meil vaid kuueklassilised koolid üle valla ja üks progümnaasium Tabasalus?

Veel üks eesmärk, mida oleme ajanud, on see, et elu oleks võimalik ka autota. Palju asju peaks saama ajada ka autota, lokaalselt. Selleks ajame trammiühenduse ideed, mis ühendaks Tallinnaga. Täna on 93% elanikest auto sundvalik ja see on halb. Kulutused transpordile on eesti perede suuruselt teine kulutus eluaseme kõrval. See ei peaks nii olema. Selle rahaga oleks palju targemat teha.

> "Palju asju peaks saama ajada ka autota, lokaalselt."

Liikluse planeerimises on vaja teha mentaalne muutus. Me ei peaks lähtuma vaid autojuhtide teenindamisest, vaid soodustama ka muude liiklusvahendite kasutusele võtmist ja turvalist kergliiklust.

Positiivne näide eesmärgist ja selle täitmisest on veemajandusprojekt, mida koostöös naabervallaga ellu viima asutakse. Nüüd saavad ka Türisalu elanikud korraliku vee ja kanalisatsiooni. Koostöö Lääne-Harju vallaga oleme 2020. aasta eelarvesse planeerimas kergliiklusteede ühendamist, nõnda et Tabasalust saaks turvaliselt mööda kergliiklusteed Arvo Pärdi keskusesse või Laulasmaa randa ujuma sõita.

Mainisid arengukava kui suurt sammu valla arenguperspektiivis. Kuidas sa seda sisuliselt hindad?

Paneksin kokku kaks olulist sammu – arengukava ja haridusvõrgu eksperthinnangu. Minu meelest on probleem, et meil Eestis puudub kompetents kavade ja analüüside koostamiseks. Haridusvõrgu eksperthinnanguga läksime alt. See oli hüplik teekond, sest kahel koostajal läksid seisukohad täiesti lahku.

Minu arvates peaks arengukava olema viieleheküljeline visioonidokument, mitte väga detailne tegevuskava, kus viimse pisiasjani tegevusi paika pannakse. Ma näeksin arengukava just sellise dokumendina, mis märgib, et täna oleme siin ja kümne aasta pärast tahame jõuda sinna. Teed, kuidas sinna jõuda, võivad olla erinevad. Aja kulutamine detailsetele arengukavadele on mõttetu, elu järgneva viie või kümne aasta lõikes muutub ootamatutes dimensioonides. Paigas peavad olema kindlad põhimõtted, millest lähtuda. Raiume kivisse, et vallaelanike arv kasvab tuhat elanikku aastas, näiteks. Kõik tegevused peaks olema selle eesmärgi nimel ja me peaksime olema paindlikud. Edukas saab olla siis, kui suudame olla paindlikud ja suutelised ümber õppima. Aga hetkel on see arengukava paigas ja tuleviku planeerimisel aluseks.

Missugusena sa näed meie elukeskkonda kaugemas tulevikus?

Ma näen, et elame heas kohas. Harku vallas on kümne aasta pärast 25 000 elanikku. Vald on esimene valik noortele peredele, meil on hästi korraldatud alusharidus ja järgnevad haridusastmed. Meil on ju hea vundament selliseks visiooniks olemas. Olulisim selle saavutamisel on koostöö.

Loodetavasti on tulevikus elu võimalik ka ilma autota. Olgu alternatiiviks rööbastel ühendus Tallinnaga, olgu rattad või muud kergemad liiklusvahendid. Eelmisel aastal ületas transpordi saasteheide tööstuste oma. Saaste vähendamine on meie prioriteet.

Meie prioriteet on kindlasti eakad, neile tuleb tähelepanu pöörata. See on kõikide omavalitsuste kohus ja väljakutse. Meil on sellega ülihästi, meil on superinimesed vallas, eesotsas Tiia Spitsõniga. Kõik erivajadustega inimesed peavad saama abi. Minu põhimõte on, et need, kes ise toime ei suuda tulla, saavad abi. Ennem jäägu mõni teejupp ehitamata, aga neid vanemaid, kes vajavad erivajadustega laste kasvatamisel tuge, peame aitama. See on vähim, mida saame teha.

Viimasena toon välja mõtte, et Harku vald võiks olla esimene elukohavalik rahvusvahelistele peredele – ja ma ei pea silmas pagulasi ega põgenikke, vaid neid, kes tulevad USAst, Inglismaalt, Soomest või mujalt tööle Eestisse tehnoloogiasektorisse. Üks põhiline argument on, et perel peaks olema võimalik panna laps rahvusvahelisse kooli ja lasteaeda siinsamas lähedal.

Järgmise kolme aasta jooksul saab lahenduse ka Tabasalu keskuse väljaarendamine ja ala terviklikult planeerimine. Säilitamist ja väärtustamist väärt on samuti palju. Mina plaanin perega siia elama tulla ning kodu otsides olen kogenud heanaaberlikku ja lahket suhtumist. Kogukonnana hoitakse siin kokku, külad teevad head tööd. Seda tuleb vaikselt edasi arendada. Headust, läbisaamist ja kokkuhoidmist ei saa kunagi peale suruda, küll aga natukesehaa

> "Paigas peavad olema kindlad põhimõtted, millest lähtuda."

Milliste meeleolude ja tundmustega tulevikku vaatad? Mis on järgmisel aastal vaja n-ö paika saada?

Loodan, et järgmisel aastal liigume edasi Apametsa arendamisega. Sinna tahaks kuulutada välja terviklahenduse arhitektuurikonkursi, kutsuda kõik arendajad ja maaomanikud pardale, et kogu plaan hästi läbi mõelda. Et me ei reageeri tagantjärele kooli, lasteaia jm sotsiaalse infrastruktuuriga, vaid saame koos kasvada. Uus-Kakumäe Apametsa piirkonda planeerime kauaoodatud suurt jalgpalli sisehalli, mida saaks ka kool ja lasteaed kasutada. Jalkaklubi on sisehallist aastaid unistanud ja tõestanud, et neil on seda vaja. Selle aasta mängutabelit vaadates on keeruline leida põhjendusi, miks me ei peaks selle projektiga paari aasta jooksul valmis saama.

Elanike arvu kasvu saab kiirendada kui see praegu on – 300–400 elanikku aastas. Võiks tuhande ja enama peale jõuda. Praegu numbreid vaadates võib öelda, et sündide arv läheb alla, surmade arv üles. Teenuseid ei suuda me aga tagada maksudeta.

Kuidas saab tavaline elanik volikogu töös kaasa lüüa?

Hea küsimus! Selleks on mitmeid võimalusi. Üks variant on, et võtame Eestis kolmanda omavalitsusena kasutusele kaasamise mobiiliäpi vallakodanikule. Tegemist on väga ägeda Soome start up'i loodud lahendusega, mille abil saab vallakodanik omavalitsusega kontaktis olla. Üliäge tööriist vallale kodanikega suhtlemiseks, aga ka vastupidi. Järva ja Elva vallad juba kasutavad äppi, kümme protsenti elanikkonnast on selle alla laadinud. Mõistagi ei ole äpp ainuke lahendus. Alati saab helistada ja meili saata. Inimesed kardavad ühendust võtta, pelgavad, et volikogu esimees ja Riigikogu liige… Pole vaja. Eesti edu seisneb selles, et asjaajamine ei käi läbi mitme lüli.

Me kanname volikogu istungeid VOLISes üle, selle kanali kaudu saab volikogus toimuvaga kaasa mõelda. Sealt tahaks välja minna Facebook live'i, kus on kõigil ka oma arvamuse avaldamine võimalik.

Aastavahetus on kohe käes… mis su uue aasta soov on?

Et kurjust, kadedust ja "tehtagu" suhtumist oleks vähem. Me kõik saame teha palju selleks, et meie väike Eesti muutuks paremaks.

Tabasalu Lionsi klubi aasta kulmineerus taas jõululaadaga

Maikuus juba kümnenda tegevusaasta täitumist tähistanud Tabasalu Lionsi klubi lõppev aasta on olnud täis heategevust. Mida suutsime sel aastal korda saata?

KALLE VIKS
Tabasalu Lionsi klubi

Laadalt saadud tulu läheb koolilaste nägemise hüvanguks, andekate noorte ja puudust kannatavate perede toetuseks. */ Foto: Kalle Viks*

Jaanuaris osalesime projektis 100=100, mille käigus jagati EV100 puhul sajale jalgpallimeeskonnale kokku 2000 paari uusi Nike jalgpallijalatseid, mis jõudsid siia Norra ja Rapla lionite koostöös. JK Tabasalu noormängijad said 19 paari jalatseid ning 15 paari jalatseid viisime Ida-Virumaale JK Narva Trans'ile, et tutvustada heategevusliikumist ka Eesti idapiiril.

Veebruaris andsime Haiba lastekodule üle kütusekaardi väärtuses 300 eurot, et lastekodulapsed kergemini liikuma saaksid. Lisaks toimus Tabasalu Lions klubi ja Tabasalu muusikakooli ühistöös sõbrapäeva kontsert, kus muusikakooli ansamblite ja solistide kõrval astusid üles ETV saatesarjast "Klassikatähed" tuntuks saanud säravad talendid. Kontserditulu anti Tabasalu muusikakoolile uue kaunikõlalise klavessiini soetamiseks.

Aprillis käivitasime laste nägemiskontrolli Muraste koolis, Vääna-Jõesuu koolis ja Vääna mõisakoolis. Tabasalu Lionsi klubi ja Pere Optika koostöös kontrollitud 275 õpilasest olid 20 juba eelnevalt prillikandjad ja 25 ehk pea iga kümnes laps suunati silmaarsti juurde lisakontrolli. Vääna mõisakoolis kontrolliti ka lasteaialaste nägemist ning selgus vajadus tuua nägemiskontroll ka lasteaedadesse.

Septembris osalesime maailmakoristuspäeval, puhastades prügist mereäärse ala Tabasalu pangaalusest kuni Tilgu sadamani.

15. detsembril toimus järjekordne Harku valla heategevuslik jõululaat Tabasalu laadaplatsil. Lumevaip, lõkketuli ja kaunis jõulumuusika tekitasid laadaplatsil mõnusa meeleolu. Lettidel laiutas maitsev eestimaine kraam nii jõululauale kui kingikotti – suitsuliha ja hoidised, mesi ja sinep, hapukurk ja hapukapsas, leivad ja piparkoogid, soe supp ja auravad vahvlid. Jõululaadale kohaselt olid müügil kauneimad jõulukuused, lambanahad, jääküünlad ja erinevad käsitöökaubad. Tabasalu Lionsi klubi pakkus muuhulgas müügiks tervistavat angervaksasiirupit ning laada lõppedes loositi välja heategevusliku õnneratta peaauhind – uue Toyota kasutusõigus.

Suure panuse eest jõululaada õnnestumisse täname oma toetajaid ja koostööpartnereid: Harku vallavalitsus, Karumaa, Elke Auto, Finmax, Kräss, Rescoval, Laomaailm, Tridens, G4S ja paljud teised. Seekord ulatas meile oma töökad abikäe ka BPW Estonia Rannamõisa klubi ettevõtlikud naised. Täname kõiki esinejaid ja laadalisi, kes leidsid aega kohale tulla ja piirkondlikku heategevust toetada.

Laadatulu kasutatakse kahe eesmärgi saavutamiseks – korduva nägemiskontrolli läbiviimiseks meie valla koolides ning meie valla andekate noorte ja puudust kannatavate perede jätkuvaks toetamiseks.

Toeta sinagi

Heategudega jätkamiseks on oodatud kõigi vallaelanike ja ettevõtjate panus – olgu siis idee, teo või rahalise toena (MTÜ Tabasalu Lions Klubi heategevuskonto EE237700 771002332018).

Rahulikku jõuluaega ja meeleolukat aastavahetust kõigile vallaelanikele!

Harjumaa teenetemärgid

HARKU VALLA TEATAJA

Harjumaa Omavalitsuse Liidu juhatuse 14.11.2018 otsusega nr 29 otsustati anda välja seitse 2018. aasta Harjumaa teenetemärki, neist kaks tuli Harku valda.

Muraste külaseltsi üht eestvedajat ning Harku vallavolikogu liiget Aule Kikast tunnustati Harjumaa teenetemärgiga aktiivse kogukondliku tegevuse, ühisürituste korraldamise ja vabakonna tegevuses osalemise kaudu maakonna arengusse panustamise eest.

Endist Harku vallavanemat, tänast Harku vallavolikogu aseesimeest Kaupo Rätseppa tunnustati Harjumaa teenetemärgiga suure panuse eest omavalitsuse arendamisel samuti haldusreformi ettevalmistamise ja teostamise aegsel maakonna juhtimisel ning omavalitsuste vahelise koostöö korraldamise eest.

Teenetemärgid antakse üle 30. detsembril Rahvusooperis Estonia toimuval Harjumaa ballil.

Õnnitleme värskeid teenetemärgi laureaate!

Ämari lennubaasis saime teada kuidas käib meie õhupiiri valve ja kaitsmine. */ Foto: erakogu*

Hõbehallide 2018. aasta tegemised olid kirjud nagu lapitekk

Harku valla eakate lõppevat aastat jäävad meenutama ekskursioonid ja kohtumised huvitavate inimestega.

MATTI LOIT

Harku valla eakateklubis Hõbehall käivad koos valla aktiivsemad eakad, kes osalevad käsitööringis, tantsuansamblis, laulupundis. Aga et vahel tahaks ka kohvilauas juttu puhuda, siis on algatuseks ikka keegi huvitav inimene külla kutsutud.

Lõppev aasta on möödunud meeletu kiirusega. Alles see oli, kui septembris üle tormise mere Naissaarel käisime või ekskursioonidel Ämari lennubaasi ja Riigikogusse.

Kontserdid päevakeskuses – omaküla mees Raivo Tafenau, keda tunneme kui saksofonivirtuoosi, aga temal oli meie üllatuseks kaenlas hoopis akordion, tema esimene armastus – ja Tabasalu Muusikakooli lauljad ja pillimehed.

Külastasime taasavatud Ajaloomuuseumi filiaali ja sügisel avatud Eesti kommunismiohvrite memoriaali Maarjamäel. Paljudes Eesti peredes on neid, kes kaotasid elu kommunistliku režiimi terrori läbi, kelle matmispaik on Venemaa avarustes. Maarjamäe memoriaali mälestusseina äärde panime meiegi omaste nimede juurde leinaküünlad.

Hõbehalli tegevusaasta lõpetas 15. detsembril toimunud ühepäevane reis Soome, et üheskoos imetleda jõuluehtes Helsingit, iidset Porvot ja ajaloolist Brunbergi šokolaaditehast.

Ka uuel aastal ei taha me istuda sängiserval ja vananeda. Plaanime ikka ekskursioone huvitavatesse kohtadesse. Jaanuaris uudistame Ülemiste ärilinnakut, lennujaama, uut kaubanduskeskust T.1 Mall of Tallinna ja sõidame trammiga uuel liinil. Külastame kindlasti Vabamut ja Tallinna vanalinna oleks giidiga huvitav uudistada.

Loomulikult on jätkuvalt avastamisväärseid paiku ka koduvallas. Valla ajalooradadele astume ajaloolase Heinart Puhki juhendamisel. Naaberriikidest on plaan külastada lõunanaabrit Lätit.

Uuel aastal uue hooga!

OÜ Strantumil *oli töörohke ja edukas aasta*

Detsembrikuus on alati tore vaadata tagasi aasta tegemistele. Rõõm tehtu üle annab jõudu ja motivatsiooni edasisteks tegemisteks. Hea on taaskord tõdeda, et lisandunud on uusi teenuseid, häid töötajaid ning kliente.

MEELIS HÄRMS
Osaühingu Strantum juhataja

Soojustorustike renoveerimine Lasteaia teel Tabasalu kaugküte projekti raames. */ Foto: Rein Kooli*

OÜ Strantumi haldusosakond teeb haljasalade korrastustöid ca 1 miljonil ruutmeetril. */ Foto: Liina Rüütel*

Veemajandus

Suurimad väljakutsed on olnud veeosakonnas, et lisaks igapäevasele tööle tagada klientidele kvaliteetne joogivesi ning nõuetele vastav ja keskkonda säästev reovee ärajuhtimine ning puhastus. Jätkub uute klientide lisandumine, 2018. aasta jooksul on lisandunud 339 uut klienti, klientide koguarv on 3235 (4561 leibkonda) ehk ligikaudu 11 400 inimest. Lõpule viidi Harku tee torustike rajamine ja Tabasalu kortermajade veeühenduste rekonstrueerimine. Kokku on paigaldatud 2700 kaugloetavat veearvestit.

Lisaks on tehtud suur töö nelja uue veemajandusprojektiga, kõigile on saadud kaasrahastus KIKist.

Tutermaa-Kumna veemajandusprojekt
Tutermaa veetöötlusjaama rekonstrueerimine ning ühendustorustiku rajamine Tutermaalt Kumnasse; olemasolevate reoveepuhastite likvideerimine ning kanali ühendustorustiku rajamine Keila reoveepuhastini; Kumna amortiseerunud vee- ja kanalitorustike rekonstrueerimine.

Tööd lõpetati oktoobris 2018. Maksumus: 1 535 402,19 eurot.

Tabasalu-Rannamõisa veemajandusprojekt
Projekti eesmärgiks on Tabasalu alevikus laiendada ühisvee- ja -kanalisatsioonivõrku ning rekonstrueerida amortiseerunud vee- ja kanalisatsioonitorustikud, laiendada Rannamõisa küla ühisvee- ja kanalisatsioonivõrku ning rajada Ilmandu külla ühisvee- ja kanalisatsioonivõrk, rekonstrueerida Keskuse, Sarapuu ning Allika tänava puurkaevpumplad.

Hanked on läbi viidud, hankelepingud sõlmimisel, tööd lõppevad 2020. aasta juunis. Maksumus: 4 536 655,41 eurot.

Muraste veemajandusprojekt
Projekti eesmärgiks on tagada Muraste reoveekogumisala elanikele liitumisvõimalus (liitumisvõimaluse tagamine 100%-liselt) ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga. Eesmärgi täide viimiseks laiendatakse ühisvee- ja kanalisatsioonivõrku, mh rajatakse uusi liitumispunkti, vee- ja kanalisatsioonitorustikke.

Hanked on läbi viidud, menetlus pooleli, tööd lõppevad 2020. aasta juunis. Maksumus: 2 552 761,95 eurot.

Vääna veemajandusprojekt
Vääna veemajandusprojekti eesmärgiks on tagada Vääna reoveekogumisalas kvaliteedinõuetele vastav joogivesi ning reovee nõuetekohane kokku kogumine ja puhastamine. Kvaliteetse joogivee tagamiseks nähakse ette veetöötlusjaama ning amortiseerunud veevõrgu rekonstrueerimine. Kanalisatsioonisüsteemi töökindluse tagamiseks ja põhjavee reostusohu vähendamiseks rekonstrueeritakse amortiseerunud kanalisatsioonitorustikud.

Meriküla spordi- ja õppekompleksi käivitamine on olnud väljakutse. */ Foto: Riho Kirss*

> Suurimateks ehitusprojektideks olid tavandimaja ja Muraste kooli juurdeehitus.

Ühisveevärgi ja kanalisatsiooniga liitumisvõimaluse saab kokku u 400 leibkonda.

Hanked on läbi viidud, hankelepingud sõlmimisel, tööde lõpp detsember 2019. Maksumus: 540 832,47 eurot.

Soojamajandus

Tabasalu kaugküttevõrgustiku projekt on Keskkonnainvesteeringute Keskuse (KIK) kaasrahastamisel edukalt lõpetatud: amortiseerunud kaugküttetrasside renoveerimine (kogu torustik on nüüdsest eelisoleeritud ning kaod minimaalsed), magistraaltrasside likvideerimine hoonete keldritest ja igale kinnistule liitumispunkti loomine kinnistu piiril.

Torutööd lõpetati tänavu oktoobris ning hetkel on käsil vaegtööde likvideerimine (kaevikute taastamine). Maksumus: 441 462,59 eurot.

Harku aleviku kaugküttepiirkonnas valmis KIKi toel ning koostöös SW Energiaga uus täisautomaatne hakkepuidukatlamaja uusima tehnoloogiaga, mis tagab piirkonnale soojavarustuse pikkadeks aastateks. Katlamaja kogumaksumuseks kujunes 319 000 eurot, millest 50% tuli Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfondist.

Spordiosakond

Strantum haldab Tabasalu spordikompleksi, mida külastatakse tipphooajal kuni 15 000 korral kuus. Kompleksis on ujula, rühmatreeningute ruumid, pallisaal, *squash*, jõusaal, idamaine saal, võitluskunstide saal, sulgpallisaal, lauatennis, ronimine ja seiklusrada, suur staadion kergejõustikutaristuga ning väike jalgpalli harjutusväljak. Lisaks on spordiosakonna haldusalas Teenuste tn tantsusaal, Muraste spordisaal ja Harkujärve spordihoone.

Lõppeva aasta suurimaks investeeringuks oli spordikompleksi 0-korruse riietusruumide väljaehitamine, mis lisaks jalgpallile hakkavad teenindama ka teiste spordialade harrastajaid, kes staadioni kasutavad. Eraldi ruum ehitati välja kohtunike jaoks, et olla valmis uuel hooajal JK Tabasalu esindusmeeskonna esiliiga mänge teenindama.

Lisaks jooksvale remondile ja parendustele asendatakse järjest ka amortiseerunud tehnosüsteeme – torustikud, ventilatsioon, veepuhastus -, mis on sellise intensiivse kasutusega objektil paratamatu. Puhta ja normidele vastava vee tagamiseks paigaldati UV lamp suurde basseini ning lastebasseinile tehti uus keemiajaam.

Edukalt oleme loonud oma vetelpäästemeeskonna, kes lisaks turvalisusele tagab ka korda spordikompleksis. Täname siinkohal kõiki külastajaid, kes on märganud ja aidanud ära hoida korrarikkumisi ja vandaalitsemist. Hoiame koos meie ühist vara!

Rannamõisa tavandimaja Helin. */ Foto: Liina Rüütel*

Haldusosakond

Strantum haldab vallas olevaid lasteaedasid, koole, korterelamuid ja ärihooneid, ühtlasi oleme suurim haldusteenuseid pakkuv ettevõte Harku vallas.

Meie hallata on üle 50 000 m² erinevaid pindu, sh ka naaberomavalitsustes. Strantum Haldus hooldab ca 350 km Harku valla teid ja mitmeid parklaid. Niidame regulaarselt haljasalasid, trimmerdame, koristame lehti ja lund ca 1 miljonil ruutmeetril üle valla.

Suurimateks ehitusprojektideks olid tänavu tavandimaja ja Muraste kooli juurdeehitus. Mõlemad lõpetati edukalt ning Harku vald on saanud juurde kaks kaunist hoonet. Rannamõisa tavandimaja Helin oli ühtlasi 2018 aasta Muinsuskaitseameti konkursil nominentide hulgas ning pälvis eritähelepanu ja tänukirja kui hästi kavandatud uusehitis ajaloolises keskkonnas.

Samuti jätkus koostöö AS Hoolekandeteenuste ja Vääna-Viti koduga, kus saime vaimupuudega inimestele pakkuda lihtsamaid töid. Lisandus uusi teotahtelisi inimesi lisaks Vääna-Viti kodule ka mujalt.

Meriküla spordi- ja õppekeskus

Juunis andis riik vallale üle endise Muraste Piirivalvekooli kinnistu (nüüdne Meriküla spordi- ja õppekeskus) ja ehitised valla ülesannete täitmiseks ja vallarahvale kasutamiseks. Opereerimise väljakutse võttis vastu Strantum ning täna töötab loodud osakonnas igapäevaselt viis inimest. Kahjuks anti kompleks meile üle mööblist, tehnikast ja elementaarsest sisseseadest tühjana. Koostöös strateegilise partneri Kaitseliiduga oleme suutnud peamiselt taaskasutusest pärinevaga varustada kogu majutustiiva (160 voodikohta, köögid igal korrusel ja tiivas), õppekompleksi ning köögi- ja sööklaosa. Rekonstrueeritud on lasketiirud.

Piirkonna suurim spordisaal on täidetud peamiselt JK Tabasalu talviste treeningutega, kuid kasutajaid on teisigi. Sporditiiba on välja ehitatud ka maadlus- ja poksisaal, peatselt valmib jõusaal.

Oma uude pessa on sisse kolinud kodutütred ja skaudirühmad, suurtesse garaažidesse sai talveks kuiva koha Tilgu Merepääste Seltsi tehnika.

Novembris toimus Merikülas volikogu esimees Kalle Pallingu ja vallavanem Erik Sandla pidulik vastuvõtt Harku valla 27. aastapäeva tähistamiseks, millel osales ka peaminister Jüri Ratas, (toona veel) siseminister Andres Anvelt ning külalised naaberomavalitsustest ja Eura sõprusvallast Soomes.

Detsembris külastas kompleksi kaitseminister Jüri Luik, kellele kindral Meelis Kiili tegi ülevaate Kaitseliidu vajadustest ja tulevikuplaanidest.

Raskesti ligipääsetava suure kompleksi käivitamine on suur väljakutse, kuid huvi ja tahtmine teha on veel suurem.

OÜ Strantum tänab kõiki oma kliente ja koostööpartnereid ning soovib kõigile rahulikku pühadeaega, meeleolukat aastavahetust ning meeldivat koostööd tuleval aastal!

Sigrid Varemäe saatis suvel Harku valla fotokonkursile jäädvustuse oma selle aasta imest – kaksikutest. Pühadeajaks on Tiskres elava pere pisikesed pesamunad toimekateks päkapikkudeks sirgunud.

"Alguses oli meil pisike pere... **sel aastal sai meid ühtäkki palju"**

MARI KUKK

Ema Sigrid, isa Ranno, suur vend Kermo ning kaksikud Kristen ja Lisandra. */ Foto: Mari Kukk*

Harku vallas sündis sel aastal 197* last, neist kuus paari kaksikuid. Üks paar tuli Sigridi (34) ja Ranno (37) perre, kus juba kasvab kolmeaastane Kermo. Tõenäoliselt tulevane staar, sest julgust poisil on – käsitseb mängukitarri nagu vana rokkar ja esineb nii veenvalt, et vaatajal võtab jala tatsuma.

20. aprillil sündinud Kristen uurib elutoas tegelustekil parajasti üht krõbisevat mänguasja, lutt suunurgas, ega lase end suure venna elavast ja valjuhäälsest esinemisest segada. Kristeni kaksikõde Lisandra ärkas just, ja kui vennal on peas päkapikumüts, on piigal pühadehõnguline lipsuga pael.

Sigrid tõstab lauale omatehtud piparkoogid ja valab teed. Isa Ranno tutvustab maja ja räägib õhinal aia kujundamise plaanidest. Kuigi Lisandra on kõigest seitsmekuune, ajab ta end diivani najale püsti ja vaatab suurte silmadega ringi. "Tahab juba kõndima hakata," kommenteerib ema ja imestab, kuhu sel lapsel küll nii kiire on. Näib, et Kristen on veidi rahulikum, tema on pääsenud isa sülle. Kermo käib ja kallistab kord õde, kord venda.

Kuidas nad siia ilma tulid

Sigrid avaldab, et pärast esiklapse sündi oli neil plaan saada peagi järgmine laps. "Jäin uuesti lapseootele ja ma ei osanud mõeldagi, et neid võiks olla kaks! Ma küll unistasin, et kokku võiks lapsi olla kolm, aga jäi vist kurgedele täpsustamata, et paluks järgemööda," muigab ta.

Kui nad esimest korda ultrahelis käisid, teatas arst, et ei näe korralikult, kas siin on üks või kaks südamekest. Kutsus kahe nädala pärast tagasi. "Närisime küüsi ja muretsesime mis hirmus, sest me ei olnud kordagi mõelnud, et me võiksime saada korraga kaks last," meenutab Sigrid. Ja siis tuli kinnitus – ongi kaksikud! Esimesed kolm kuud oli naisel süda paha, jaks oli otsas ja ta vedeles diivanil. "Kermo oli mõistev, nägi, et minust pole asja," kiidab ta. Kui käimas oli juba 38. rasedusnädal, aga ei mingit märku, et lapsukesed välja hakkaks tulema, muutus Sigrid murelikuks. Kaksikud sünnivad tavaliselt ju varem.

"Läksin haiglasse sünnitust esile kutsuma, aga ruumi ei olnud, naised sünnitasid sõna otseses mõttes koridoris, tulin koju ära. Mäletan, kuidas tegin läbi kõik vanarahvatarkused, jõin eri teesid, pisut šampust ja jooksin Saku Suurhalli trepid läbi… ja õhtul hakkas pihta." Sünnitus oli küllalt kerge, mõlemad lapsed kaalusid veidi üle kolme kilo ja seitsme tunniga tulid lapsed loomulikul teel ilmale, kõigepealt poiss, siis tüdruk. "Tubli poiss, viisakas, tegi ukse lahti," muigab uhke isa.

"Alguses oli meil pisike pere ja nüüd nagu niuhti on suur pere. Ja et me saime tüdruku ja poisi, see on tõeline *jackpot*," rõõmustab Sigrid ja arutleb, et kuna Kermo oli elava loomuga, siis oli ta neile justkui ettevalmistus kaksikuteks. Ranno ütleb kaksikute kohta: "Preili on meil diiva, härra on rahulik. Aga vahel võib preili päris suslik olla, võtab vennalt luti ära, endal lutt suus."

Noore ema päevad näevad tavaliselt välja nii, et hommikul saab ta magada, kuni isa tööle läheb ja teatepulga emale annab. Ranno töötab Forum Cinemas Baltikumi kommertsjuhina ja saab oma aega paindlikult plaanida.

Perel käib paar korda nädalas abiks hoidja ja Sigridi emaisa, mamma ja papa, kes elavad Vääna-Vitis ning saavad vajadusel aidata. Muide, vanematele anti kaksikute saabumisest iseäralikul moel teada. Kermole pandi selga karumõmmiga pluus ja selja peale kirjutati Suur Venna alates 2018 mai. Mai oli arvatav sünniaeg. "Uudis sõna otseses mõttes jooksis toas ringi, esialgu ei märganud keegi midagi. Kui uudis avastati, oli rõõm suur. Ja ma siis ütlesin, et kuulge, võtame klaasi teise lapse terviseks ka… no ei ole võimalik ema-isa reaktsiooni kirjeldada," räägib Ranno ja kõik puksuvad naerda.

Armastuse lugu

Ranno ja Sigrid tutvusid Fazeris töötades. "Mul oli numbritega abi vaja ja nii me kohtusime. Kõigepealt tekkis vaimne side. Märkasin, et mina alustan lauset ja tema lõpetab. Vaatasin, et nii minu isa moodi mees. Sõnni tähtkujust ka," meenutab Sigrid. Veebruaris saab koos oldud kaheksa aastat.

Sigrid ei salga, et laps paneb suhte proovile. "Kui oled magamata, on tunne nagu oleks pohmakas kallal. Esimese lapsega ei tea ju ka, mida teha, kui ta nutab. Seda aega ei oska keegi ette näha." Naine ütleb, et tema on temperamentsem, Ranno vana rahu ise, nad klapivad.

"Ma ütlen, et kõik on saatuse ikka poolt paika pandud. Mul oli liiga palju aega! Mulle saadeti kaksikud, et istuksin rahulikult kodus ega jookseks kogu aeg ringi. Olin Kermoga kodune ja suurest igavusest hakkasin tegema emmede-laste *pop-up* kohvikuid. Kokkasin ja korraldasin. Meisterdasin lastele multikategelastega lipse," jutustab naine. Plaanis oli ka koer võtta, aga kui selgus, et kaks last on tulemas, võeti vastu otsus, et koer peab ootama. "Nüüd on meil kaks kutsikat, kes kõike närivad. On ju koeraaasta," ütleb Sigrid lõbustatult.

> "Ei saa olla lapsevanem 24/7, peab leidma aega koosolemiseks."

Ja siis on neil plaan abielluda! Lugu, kuidas Ranno abieluettepaneku tegi, teeb silmad ette ka romantikakangelastele. "Ootasin sel ajal Kermot, meil oli kombeks Väänas päikeseloojangut vaatamas käia. Läksin jalgsi, Ranno lubas rattaga järele tulla. Päike hakkas loojuma, aga Rannot ei kusagil. Oli üks hobune, aga ma ei teinud välja, ratsutajaid on rannas ikka. Aga hobuse seljas oli uhkelt riides Ranno ja ta pidi mulle lausa otsa sõitma, et ma märkaks. Tuli maha, laskus põlvili ja palus naiseks," räägib Sigrid imelise loo ja näitab sõrmust.

Kusjuures tõsiselt tülli ei ole nad aastate jooksul läinudki, aga naginat on vahel ikka. "Mehed on ju kinnisemad, aga mina ei lähe enne magamagi, kui õhk klaar," räägib Sigrid. Ta ütleb, et ei saa olla lapsevanem 24/7, peab leidma aega koosolemiseks. Küsimusele, kuidas ideaalne paariline leida, vastab Ranno, kel kõik kolm last korraga süles, tõsiselt: "Tuleb olla kannatlik.", ja küsimusele, mis teda Sigridi juures võlub, tuleb samuti konkreetne vastus: "Tema on see õige. Kellegi teisega ma ei kujuta ettegi nii suurt peret."

Kuidas me siia sattusime

Sigrid ja Ranno on Tiskre majas elanud kaks ja pool aastat. Enne seda elasid pikalt teiselpool Harkujärvet, Kakumäe Selveri lähedal. "Tallinnas ei taha elada, Viimsi on ülerahvastatud," tõdeb pereisa ja räägib, kuidas praegune krunt jäi neile silma neli aastat tagasi, aga sel ajal ei olnud ei vaimu ega finantsi, et unistuse nimelt tegutsema oleks saanud hakata.

"Siis aga, kui Kakumäele uusi kortermaju nagu seeni hakkas tekkima, mõtlesin, et nüüd on viimane hetk minna." Ranno ütleb, et siin on hea elada, kõik on käe-jala juures. "Lasteaiad-koolid asuvad mõistlikus kauguses. Selle järgi me kohta valisimegi." Kui midagi häirib, siis see, et tee on auklik, aga selle lubas vald korda teha. Sigrid pistab vahele: "Hea, et augud on, lapsed jäävad hästi magama." Tulevikule mõeldes, siis, kui lapsed liikuma tahavad pääseda ja et ise ei peaks autojuht olema, võiks buss kesklinna minna. "Kõik, mis meie jaoks oluline, on siin olemas," sõnab Ranno.

Alasniidu tordimeistri tiitli pälvinud Sigridi retsept

Jõuluküpsised martsipaniga

Läheb vaja: 200 g martsipani, 400 g jahu, 200 g võid, 1 dl suhkrut, 2 muna, 1 tl soodat ja 1 tl küpsetuspulbrit, noaotsaga soola, 5 tl piparkoogimaitseainet.

Tee nii: Haki või kuubikuteks. Sega kausis kuivained ja riivitud martsipan. Lisa võikuubikud ja näpi segu ühtlaseks puruks. Lisa munad ja sõtku kõik tainaks. Lase pool tundi külmkapis taheneda ja seejärel küpseta meelepärase suuruse ja kujuga jõuluküpsised 180-kraadises ahjus viis minutit.

Konkursile saadetud foto kandis peakirja "Kaksikud ehk kingitus Harku vallale ja meile sajandaks juubeliks." Pilt on tehtud juulikuus Tiskre kodu aias peremehe kujundatud põllunurgas keset rukkililli. */ Foto: Liisi Sikka*

*Valda registreeritutest 1. detsembri seisuga

Vääna mõisakooli õpilased osalesid Valgevene kultuuripäevadel

Vääna mõisakooli õpilased Richard-Roberto Pukk (1. klass) ja Lorenzo Pukk (4. klass) osalesid rahvusvahelisel joonistusvõistlusel ning muusika- ja poeesiaõhtul.

NIINA PEERNA
Valgevene Õppe- ja Arengukeskuse EVA - Studiorum juhatuse esimees

Lorenzo Pukk (Vääna mõisakoolist) ja Arina Rožikova (Tallinna Õismäe vene lütseumist) tantsimas Valgevene tantsu "Ljavoniha". */ Foto: Niina Peerna*

Alates 2014. aastast tegutseb Eestis väga aktiivselt Vähemusrahvuste Keskus Radzima, mille juhendamisel osalevad eesti koolide õpilased ja õpetajad erinevatel sündmustel Valgevenes, Venemaal, Lätis ja Eestis.

Juba neljandat aastat korraldab Radzima Valgevene kultuuripäevi Eestis Valgevene saatkonna toetusel. Kultuuripäevadel toimuvad muusika ja poeesia õhtud, mis on pühendatud valgevene poeetidele – kõlanud on Janka Kupala, Maksim Bogdanovitši ja Pimen Pantsenko looming. Tähistati ka valgevene poeedi Pavljuk Pronuzo 100. sünniaastapäeva. Oma luuletustes kirjutas Pronuzo kodumaast, inimestest, lastele lastest ja ilusast loodusest, mistõttu sügisel toimunud rahvusvahelise laste joonistuste konkursi teemaks oli "Kallis kodumaa, armas nurgake...".

Õpilased kuulasid, lugesid ja tõlkisid Pronuzo luuletusi ning joonistasid sellest inspiratsiooni saades pilte. Konkursile saabus kuuest riigist (Eesti, Valgevene, Venemaa, Läti, Leedu, Itaalia) kokku 109 joonistust. Harjumaalt osalesid Vääna mõisakooli, Laulasmaa kooli, Klooga kooli, valgevene pühapäevakooli Busliki ja Kehra gümnaasiumi õpilased.

Joonistused olid väga huvitavad ja tehtud erinevas tehnikas. Konkursi žüriisse kuulusid valgevene pühapäevakooli Busliki laste vanemad, kunstnikud Jelena Mironova-Jeltsova ja žürii esimees Gennadi Jeltsov, vene kunstnike liidu liige Pariisis.

Töid hinnati neljas vanusegrupis: 7–9, 10–11, 12–13 ja 14–16 aastased. Žürii valis 14 auhinnalist kohta.

7.–9. aastaste arvestuses sai huvitava töö eest II koha Richard-Roberto Pukk Vääna mõisakoolist.

Muusika ja poeesia õhtu

Novembris toimus Nõmme kultuurikeskuses muusika ja poeesia õhtu "Kallis kodumaa, armas nurgake...", kus avati näitus ja autasustati võitjaid. Valgevene saadik Vjatšeslav Katšanov andis üle aukirjad võitjatele ja tänukirjad rahvusvahelisel konkursil osalemise eest. Õpilased, nende vanemad ja õpetajad osalesid kontserdiprogrammis, kus lugesid luuletusi vene ja valgevene keeles.

Sellega töö ja rõõm ei lõppenud, kuna pühapäevakooli Busliki õpilased said kutse esineda 23. novembril Lätis Daugavpilsis VIII rahvusvahelisel festivalil "Valgevene Kirmaš" oma programmiga. Esinemas käisid Vääna mõisakooli, Tallinna Õismäe vene lütseumi ja Haabersti vene gümnaasiumi õpilased, kes iga nädal õpivad valgevene koolis. Nende programm meeldis festivali korraldajatele ja külalistele nõnda, et väike kollektiiv sai kutse tulla esinema järgmisel päeval Daugavpilsi pansionaati.

Tänavusel, Läti Vabariigi 100. aastapäevale pühendatud sügisfestivalil osalesid valgevene kollektiivid Lätist, Leedust, Valgevenest ja Eestist.

Peod meie valla **noorimatele**

Traditsiooniliselt korraldas Harku vallavalitsus jõulupeod erivajadustega ja kodustele lastele.

HARKU VALLA TEATAJA

Klounipaar tegi nalja ja jagas keskendumisnippe. */ Foto: Tiia Spitsõn*

Kauaoodatud jõuluvana tuli, kingikott õlal. */ Foto: Liina Rüütel*

Erivajadustega laste jõulupidu

Viiendal detsembril toimus Rannamõisa lasteaias traditsiooniline jõulupidu puudega lapsi kasvatavatele peredele.

Peo külalised olid kõigi laste lemmikud – Piip ja Tuut. Etendus oli lustakas ja õpetlik. Klounid õpetasid selgeks triki, kuidas paremini keskenduda. Mis oleks keskendumiseks veel parem, kui pika varrega harja nina peal hoidmine? Tasub proovida!

Kohaletulnuid tervitas Harku vallavanem Erik Sandla. Loomulikult saabus peole suure maiustuste kotiga jõuluvana. Kui salmid loetud ja kingitused jagatud, palus sotsiaal- ja tervishoiuosakonna juhataja Tiia Spitsõn kõiki osa saama rikkalikust pidulauast. Oli igati tore ja jõulumeeleolu kandev üritus nii lastele kui nende pereliikmetele. Suured ja soojad tänusõnad korraldajatele ning rahulikku jõuluaega.

Jõulupidu kodustele lastele

Kaheksandal detsembril toimus Tabasalu Ühisgümnaasiumis lastekaitse spetsialistide eestvedamisel Harku valla koduste laste jõulupidu. Koduste laste jõulupeole olid oodatud kõik Harku valda registreeritud lapsed vanuses 0 kuni 7 aastat, kes ei käi lasteaias ega koolis, kokku 458 last.

Vallavanem Erik Sandla rõõmustas, et kohale oli tulnud nii palju lapsi koos vanematega. Meelt lahutas Tallinna Lasteteatri Lepatriinu trupp etendusega „Kõige helgem päev". Kõikidele lastele jagas kingitusi muhe jõuluvana.

Täname kõiki osalejaid. Kõik, kes olid kutsutud, aga ei saanud kohale tulla, siis saavad kingituse kätte kuni 11. jaanuarini vallamajast.

HARIDUSUUDISED

"Hea lasteaia edendaja" tiitel

Väärtused algavad lihtsatest asjadest. Hetk 2017. aasta Muumide rühma tammede istutamisest. */ Foto: Helin Laimets*

6. detsembril andis Tartu Ülikooli eetikakeskus väärtuskasvatuse konverentsil Eesti Rahva Muuseumis üle mitmeid tiitleid, teiste seas pälvis tunnustuse "Hea lasteaia edendaja 2018" Tibutare lasteaed.

Tartu Ülikooli eetikakeskuse hea kooli projektijuht Nele Punnar sõnas, et tänavu on väärtuskasvatuse koolide ja lasteaia võrgustikega liitunud ohtralt uusi tegijaid. "On eriliselt suur rõõm, et nii palju koole ja lasteaedu on valmis sõbra toel oma igapäevaseid tegevusi analüüsima ja mõtestama, et leida oma tugevused ja arengukohad," selgitas Punnar.

Konkursside "Hea kool kui väärtuspõhine kool" ja "Hea lasteaed kui väärtuspõhine lasteaed" tiitlid anti üle 11. väärtuskasvatuse konverentsil "Eesti 2035: väärtuspõhine vaade haridusele". Tartu Ülikooli eetikakeskus on toetanud ja tunnustanud koolide ja lasteaedade väärtusalast tegevust juba aastast 2009. Eneseanalüüsi konkursid toimusid tänavu kuuendat korda.

Hea kooli ja hea lasteaia nimelistele konkurssidele on aastatel 2009–2018 oma tööd saatnud 80 kooli ja 89 lasteaeda.

(Harku Valla Teataja)

Õpetaja Sõõrd sai meistriõpetaja 8. taseme

Eesti Õpetajate Liidu kutsekomisjon andis Tibutare lasteaia õpetajale Anna Sõõrdile meisterõpetaja 8. taseme (valitavate kompetentsidega: õpetajate juhendamine ja koolitamine ning metoodika ja õpivara arendamine) kutse.

Hindamiskomisjon toob oma otsuses välja, et Sõõrd on valdkonna hea spetsialist ja empaatiline isiksus, kes oskab reflekteerida oma professionaalset arengut. Lisaks on ta oma töös avatud ja siiras suhtleja. Samuti toob komisjon välja, et Sõõrdi portfoolio on sisukas ja tõenduspõhine, mida võiks olla tutvustada erialaühendustes.

Õpetaja kutsealal on lisaks meisterõpetaja, tase 8 kutsele ka järgmised kutsed: õpetaja, tase 6 kutse; õpetaja, tase 7 kutse; vanemõpetaja, tase 7. Lisainfo www.kutsekoda.ee ja www.opetajateliit.ee.

Harku vald tänab ja õnnitleb õpetaja Anne Sõõrdi!

(Harku Valla Teataja)

Harkujärve koolis õpivad nutikad õpilased

10. novembril toimus Harjumaa koolidele Peetri lasteaed-põhikoolis "Progetiigri tulevikutegija" üritus "Tiigrijaht", kus 4.–9. klassi õpilased osalesid digiorienteerumises ehk tiigrijahil.

Meie kooli võistkond – Harkujärve DigiTeam – saavutas 4.–6. klasside seas I koha. Meeskonda kuulusid: 6. a klassist Taavi Ringmäe, 4. a klassist Martin Teedla, Ingvar Liivoja ja Lukas Elo. Erinevate ülesannete lahendamine vajas nutikust, programmeerimise ja meeskonnatöö oskust.

13.–15. novembril osalesime nutiviktoriinis "Nutt tuleb peale". Infootsingus panid end proovile 4.–6. klassi õpilased. Sel korral saime II koha. Loosiõnn naeratas 4. b klassi õpilasele Joonas Poolakule.

Järgmine nutiviktoriin toimub juba kevadel.

(Heily Epro-Volmer, Harkujärve kooli õpetaja)

HARKU VALLAVALITSUS TEATAB:

DETAILPLANEERINGUTE ESKIISLAHENDUSTE TUTVUSTAMISED

- **10.01.2019 kell 16.00** toimub Harku vallamajas (Kallaste tn 12, Tabasalu alevik) Kumna küla Laia-Mõhku maaüksuse detailplaneeringu eskiislahenduse tutvustamine. Eelnevalt on detailplaneeringu eskiisiga võimalik tutvuda detailplaneeringute kaardirakenduses aadressil kaart.harku.ee/DP/180322_235/avalik.
- **10.01.2019 kell 17.00** toimub Harku vallamajas (Kallaste tn 12, Tabasalu alevik) Ilmandu küla Tarna tee 1 maaüksuse detailplaneeringu eskiislahenduse tutvustamine. Eelnevalt on detailplaneeringu materjalidega võimalik tutvuda detailplaneeringute kaardirakenduses aadressil: kaart.harku.ee/DP/160426_9/avalik.

DETAILPLANEERINGUTE VASTUVÕTMINE JA AVALIKUD VÄLJAPANEKUD

Harku Vallavolikogu 29.11.2018 otsusega nr 106 võeti vastu Muraste külas Loovälja (katastritunnus 19801:001:0203) maaüksuse ja lähiala detailplaneering vastavalt Ruum ja Maastik (rg-kood 11038715) tööle nr 02/17.

Planeeritav ala, suurusega u 3,0 ha, paikneb Muraste külas ja hõlmab Loovälja (katastritunnus 19801:001:0203) 100% maatulundusmaa maaüksust.

Detailplaneeringuga kavandatakse olemasoleva maatulundusmaa sihtotstarbega Loovälja katastriüksuse jagamine üheteistkümneks elamumaa sihtotstarbega krundiks suurustega vastavalt detailplaneeringu põhijoonisele (pos nr 1) 2003 m², (pos nr 3) 2003 m², (pos nr 4) 2048 m², (pos nr 5) 2004 m², (pos nr 6) 2027 m², (pos nr 7) 2040 m², (pos nr 8) 2003 m², (pos nr 9) 2006 m², (pos nr 10) 2005 m², (pos nr 11) 2021 m², (pos nr 12) 2126 m², kaheks transpordimaa sihtotstarbega krundiks suurustega vastavalt detailplaneeringu põhijoonisele (pos nr 13) 4457 2,2 (pos nr 14) 49 m² ja üheks üldkasutatava maa sihtotstarbega krundiks vastavalt detailplaneeringu põhijoonisele (pos nr 2) 3057 m². Detailplaneeringuga on määratud elamumaa kruntidele ehitusõigus ühe üksikelamu ja kahe abihoone püstitamiseks, ehitisealuse pinnaga vastavalt detailplaneeringu põhijoonisele 400 m² kuni 425 m². Elamute suurimaks lubatud kõrguseks maapinnast on planeeritud kuni 9 m ja kuni 2 maapealset korrust. Abihoonete suurimaks lubatud kõrguseks maapinnast on planeeritud kuni 4,5 m ja üks maapealne korrus. Lubatud katuse kalle on määratud vahemikus 15-45 kraadi.

Juurdepääs planeeritavale alale on lahendatud 11390 Tallinn-Rannamõisa-Kloogaranna maanteelt Kaare tee, Palkoja tee, Tuhkru tänava ja Karu tänava kaudu.

Planeeritavate kruntide veevarustus ja kanalisatsioon on lahendatud vastavalt OÜ Strantumi poolt väljastatud tehnilistele tingimustele ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arengukavale tsentraalsete trassidega.

Harku Vallavolikogu 17. oktoobri 2013 otsusega nr 138 kehtestatud üldplaneeringu kohaselt paikneb planeeritav ala osaliselt elamumaa ning osaliselt leebe režiimiga loodusliku haljasmaa juhtfunktsiooniga tihehoonestusalal. Loovälja maaüksusele nähakse ette tihehoonestuse kavandamist ning seega tehakse koostatava detailplaneeringuga ettepanek muuta kehtivat Harku valla üldplaneeringut.

Detailplaneeringu avalik väljapanek toimub **02.01.2019–01.02.2019 k.a.**

Planeeringuga saab tutvuda Harku vallamajas (Kallaste tn 12, Tabasalu alevik), Harku Raamatukogus (Instituudi tee 5, Harku alevik), Muraste koolis (Lee tee 9, Muraste küla) lahtioleku aegadel, veebilehel www.harku.ee, detailplaneeringute veebirakenduses kaart.harku.ee ja otselingil kaart.harku.ee/DP/170622_24/avalik.

Detailplaneeringu vähendatud suurusega põhijoonisega (A3) saab tutvuda planeeringualal ja Ilmandu külas Maasika bussipeatustes.

Ettepanekuid ja/või vastuväiteid detailplaneeringu kohta ootame e-kirja teel aadressile harku@harku.ee või posti teel Kallaste tn 12, Tabasalu alevik, Harku vald **02.01.2019–01.02.2019 k.a.**

Harku Vallavolikogu 29.11.2018 otsusega nr 107 võeti vastu Õispuu tee 1 (katastritunnus 19801:001:2487) ja Õispuu tee 3 (katastritunnus 19801:001:2489) maaüksuste ning lähiala detailplaneering vastavalt Hirundo OÜ (rg-kood 11220970) tööle nr HDP-01/2018.

Planeeritav ala, suurusega u 3,7 ha, paikneb Laabi külas Harku tee (lähiaadress 11191 HarkuRannamõisa tee) ja Sütemetsa tee vahelisel alal ja hõlmab Õispuu tee 1 (katastritunnus 19801:001:2487) ja Õispuu tee 3 (katastritunnus 19801:001:2489) maaüksuseid.

Detailplaneeringuga kavandatakse liita Õispuu tee 1 ja Õispuu tee 3 maaüksused ning moodustatakse üks tootmis- ja ärimaa sihtotstarbega krunt suurusega vastavalt 36419 m² (krunt pos nr 1) ning üks kergliiklustee krunt Harku-Rannamõisa tee äärde suurusega vastavalt 720 m² (krunt pos nr 2). Krundile pos nr 1 määratakse ehitusõigus kuni kahe äri- tootmishoone püstitamiseks, ehitisealuse pinnaga kuni 9800 m². Hoonete suurimaks lubatud kõrguseks maapinnast on planeeritud kuni 12 m ja kuni 3 maapealset korrust. Lubatud katuse kalle on määratud vahemikus 0-15 kraadi.

Veevarustus ja kanalisatsioon on lahendatud olemasoleva ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni baasil.

Harku Vallavolikogu 17. oktoobri 2013 otsusega nr 138 kehtestatud üldplaneeringu kohaselt paikneb planeeritav ala tootmismaa juhtfunktsiooniga tihehoonestusalal. Mitmekesistamaks alade kasutust paindliku ettevõtlusalana annab üldplaneering võimaluse kõikidele tootmismaadele ärimaa kõrvalfunktsiooni kavandamiseks (maa-alade arendamine kas tootmise või äri otstarbel või nimetatud funktsioonide kombinatsioonina).

Detailplaneeringu eesmärgid on kooskõlas kehtiva üldplaneeringu ning Harku valla ehitustingimusi, miljööväärtuslikke alasid ja väärtuslikke maastikke määrava ning tihehoonestusalasid täpsustava teemaplaneeringu lahenduse ja tingimustega.

Detailplaneeringu avalik väljapanek toimub **02.01.2019–16.01.2019 k.a.**

Planeeringuga saab tutvuda Harku vallamajas (Kallaste tn 12, Tabasalu alevik) selle lahtioleku aegadel, veebilehel www.harku.ee, detailplaneeringute veebirakenduses kaart.harku.ee ja otselingil kaart.harku.ee/DP/180205_230/avalik.

Ettepanekuid ja/või vastuväiteid detailplaneeringu kohta ootame e-kirja teel aadressile harku@harku.ee või posti teel Kallaste tn 12, Tabasalu alevik, Harku vald **02.01.2019–16.01.2019 k.a.**

DETAILPLANEERINGU AVALIKU ARUTELU TULEMUSE TEADE

Harku vallamajas (Kallaste tn 12, Tabasalu alevik, Harku vald) toimus 03.12.2018 kell 17.00 Liikva küla Suure-Pärna maaüksuse detailplaneeringu avaliku väljapaneku järgne avalik arutelu. Detailplaneeringu avaliku väljapaneku ajal vastuväite esitanud isikud jäid oma seisukohtade juurde ning sellest lähtuvalt saadab Harku Vallavalitsus Liikva küla Suure-Pärna maaüksuse planeeringu Rahandusministeeriumi Harju talitusele järelevalvemenetluse teostamiseks.

DETAILPLANEERINGU ALGATAMISE TAOTLUSED

Harku Vallavalitsusele on esitatud järgmised taotlused:

- Muraste külas Tetra tn 6 ja 7 maaüksustele detailplaneeringu koostamise algatamiseks.
- Vääna-Jõesuu külas Päikesetorn ja Päikese torn I maaüksustele detailplaneeringu koostamise algatamiseks.
- Suurupi külas Karukella tee 2 maaüksusele detailplaneeringu koostamise algatamiseks.
- Humala külas Karli maaüksusele detailplaneeringu koostamiseks.

Esitatud taotluste ja nende lisadega saab tutvuda detailplaneeringute veebirakenduses aadressil kaart.harku.ee.

DETAILPLANEERINGUTE KEHTESTAMISED

Harku Vallavolikogu 29.11.2018 otsusega nr 108 kehtestati Vääna külas Kaera tee 1, Kaera tee 2, Lembi ja Lembi tee 3 maaüksuste ning lähiala detailplaneering vastavalt K-Projekt AS (rg-kood 12203754) tööle nr 17007.

Detailplaneeringuga kavandatakse 13 krunti.

- **4 elamumaa krunti ridaelamute püstitamiseks** (kuni 31 elamuühikut):

  1) elamumaa krunt pos nr 1 suurusega 6301 m², määratakse ehitusõigus 7 boksiga ridaelamu püstitamiseks, ehitisealuse pinnaga kuni 1250 m²;

  2) elamumaa krunt pos nr 2 suurusega 7203 m², määratakse ehitusõigus 9 boksiga ridaelamu püstitamiseks, ehitiselause pinnaga kuni 1400 m²;

  3) elamumaa krunt pos nr 3 suurusega 5927 m², määratakse ehitusõigus 6 boksiga ridaelamu püstitamiseks, ehitiselause pinnaga kuni 1180 m²;

  4) elamumaa krunt pos nr 4 suurusega 9448 m², määratakse ehitusõigus 9 boksiga ridaelamu püstitamiseks, ehitiselause pinnaga kuni 1400 m².

  Igale elamumaa krundile võib püstitada kuni kaks ridaelamut ja ühe abihoone. Hoened on kavandatud ühe maapealse korrusega, kõrgusega maapinnast kuni 7 m. Lubatud katuse kalle on määratud vahemikus 20–35 kraadi.
- **3 äri- ja/või tootmismaa krunti:**

  1) äri- ja/või tootmismaa krunt pos nr 5 suurusega 4138 m², määratakse ehitusõigus kuni 2 hoone püstitamiseks, ehitisealuse pinnaga kuni 1600 m²;

  2) äri- ja/või tootmismaa krunt pos nr 6 suurusega 1453 m², määratakse ehitusõigus kuni 2 hoone püstitamiseks, ehitisealuse pinnaga kuni 600 m²;

  3) äri- ja/või tootmismaa krunt pos nr 7 suurusega 18800 m², määrataks ehitusõigus päikesepaneelide pargi rajamiseks.

  Äri- ja/või tootmismaa kruntidel pos nr 5 ja pos nr 6 kavandatud hooned võivad olla kuni kahemaapealse korrusega, kõrgusega maapinnast kuni 9 m. Lubatud katuse kalle on määratud vahemikus 20-35 kraadi.
- **2 üldkasutatava maa krunti:**

  1) üldkasutatava maa krunt pos nr 8 suurusega 6636 m². Üldkasutatava maa krundile ehitusõigust ei kavandata ning krunt on määratud avalikuks kastutamiseks;

  2) üldkasutatava maa krunt pos nr 13 suurusega 18629 m². Üldkasutatava maa krundile ehitusõigust ei kavandata ning krunt on määratud avalikuks kastutamiseks.
- **4 transpordimaa krunti:**

  1) transpordimaa krunt pos nr 9 suurusega 2269 m² on kavandatud juurdepääsuna elamumaa

  kruntidele pos nr 1 – pos nr 4, üldkasutatava maa krundile pos nr 8 ning äri- ja/või tootmismaa krundile pos nr 7. Krunt on määratud avalikuks kasutamiseks ning võõrandataks tasuta omavalitsusele.

  2) transpordimaa krunt pos nr 10 suurusega 175 m²;

  3) transpordimaa krunt pos nr 11 suurusega 2194 m²;

  4) transpordimaa krunt pos nr 12 suurusega 839 m².

  Transpordimaa krundid pos nr 10, pos nr 11 ja pos nr 12 on kavandatud Kiia-Vääna-Viti maantee äärde perspektiivse kergliiklustee rajamiseks. Krundid on määratud avalikuks kasutamiseks ning võõrandatakse tasuta omavalitsusele.

Planeeritavate kruntide veevarustus ja kanalisatsioon on lahendatud vastavalt ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arengukavale tsentraalsete trassidega.

Harku Vallavolikogu 17. oktoobri 2013 otsusega nr 138 kehtestatud üldplaneeringu kohaselt paikneb planeeritav ala osaliselt tootmis- ja ärimaa juhtfunktsiooniga tihehoonestusalal ning osaliselt leebe režiimiga looduslikul haljasmaal. Seega tehakse detailplaneeringuga ettepanek muuta kehtivat Harku valla üldplaneeringut.

Vastuvõetud otsusega saab tutvuda Harku valla dokumendiregistris aadressil www.harku.ee/dokumendiregister ja kehtiva planeeringuga saab tutvuda detailplaneeringute veebirakenduses aadressil kaart.harku.ee.

DETAILPLANEERINGU KOOSTAMISE ALGATAMATA JÄTMINE

Harku Vallavolikogu 29.11.2018 otsusega nr 109 otsustati mitte algatada detailplaneeringu koostamist Muraste külas Sinilille (katastritunnus 19801:001:2542) maaüksusel.

Vastuvõetud otsusega saab tutvuda Harku valla dokumendiregistris aadressil www.harku.ee/dokumendiregister.

DETAILPLANEERINGUTE MENETLUSTE LÕPETAMISED

- Harku Vallavolikogu 29.11.2018 otsusega nr 112 lõpetati Vahi külas Vahi tee 41 (katastritunnus 19801:011:0874) maaüksuse detailplaneeringu koostamine ja tunnistati kehtetuks Harku Vallavalitsuse 26. mai 2009. a korraldus nr 664 "Vahi külas Vahi tee 41 kinnistu ja lähiala detailplaneeringu algatamine".
- Harku Vallavolikogu 29.11.2018 otsusega nr 110 lõpetati Merikülas (endine asustusüksus Ilmandu küla) Tilgu tee 17 (endine lähiaadress Männa, katastritunnus 19801:001:0110) maaüksusel detailplaneeringu koostamine ning tunnistada kehtetuks Harku Vallavalitsuse 28. november 2000 korraldus nr 1663 "Detailplaneeringu algatamine" ja Harku Vallavalitsuse 05. juuni 2007 korraldus nr 902 "Ilmandu külas Männa kinnistu ja lähiala detailplaneeringu algatamine".
- Harku Vallavolikogu 29.11.2018 otsusega nr 111 lõpetati Laabi külas Otsa 4 (tänane lähiaadress Vasara tn 2, katastritunnus 19801:002:0559) maaüksuse detailplaneeringu koostamine ning tunnistati kehtetuks Harku Vallavalitsuse 27. aprill 2004. a korraldus nr 415 "Laabi külas Otsa 4 maaüksuse detailplaneeringu algatamine".
- Harku Vallavolikogu 29.11.2018 otsusega nr 113 lõpetati Suurupi külas Pärtli tee 9 (endine Kalama I, katastritunnus 19801:001:1680) maaüksuse detailplaneeringu koostamine ja tunnistati kehtetuks Harku Vallavalitsuse 01. juuli 2003. a korraldus nr 558 "Detailplaneeringu algatamine".

Vastuvõetud otsustega saab tutvuda Harku valla dokumendiregistris aadressil www.harku.ee/dokumendiregister.

PROJEKTEERIMISTINGIMUSTE AVATUD MENETLUS

Harku Vallavalitsus teatab avatud menetluse algatamisest detailplaneeringut täpsustavate projekteerimistingimuste andmiseks Vääna-Jõesuu külas Kõrre tee 51 aiamaja laiendamiseks ja abihoone püstitamiseks ehitusprojekti koostamisel Harku Vallavalitsuse 04.09.2001 korraldusega nr 911 kehtestatud Vääna-Jõesuu külas AÜ Kõrkjas detailplaneeringu korrektuuri detailplaneeringuga määratud hoonestusala suurendamiseks.

Projekteerimistingimuste eelnõuga saab tutvuda **02.01.2019-16.01.2019 k.a.** aadressil kaart.harku.ee/DP/eelnoude_avalikustamine/avalik.

Alal kehtiva detailplaneeringuga saab tutvuda detailplaneeringute veebirakenduses aadressil: kaart.harku.ee/DP/010220_198/avalik.

www.ehr.ee kaudu esitatud taotlusega saab tutvuda riiklikus ehitisregistris (vajalik ID-kaardiga sisselogimine).

Ettepanekuid ja vastuväiteid ootame kirja või e-kirja teel harku@harku.ee **02.01.2019-16.01.2019 k.a.**

Lisainfot saab arhitektilt: Margus Pilter, Margus.Pilter@harku.ee, telefon 600 3849.

PLANEERIMIS- JA EHITUSOSAKOND

Loetud päevad **toomapäevani**

Ajaloo- ja loodushuvilisest harrastuspiltnik võtab seekord luubi alla rahvakalendris 21. detsembril peetava toomapäeva.

ANTS ALEV
Vallalehe kolumnist

Toomapäev on päikeseaasta lõpupäev, seega oluline pöördepunkt. Tänavu langeb toomapäev pea täpselt kokku talvise pööripäevaga. Vanas Skandinaavias algas toomapäeval uus aasta. Meie rahvakalendris ongi rohkesti sealtkandi mõjutusi – toomapäev on oluline kurjade jõudude peletamise ning valgusele uue jõu andmise poolest.

Tähtpäev on säilitanud mitmeid muistseid tavasid, lisandunud on kristlikke motiive. Kuigi hingedeaeg on pigem novembris, seostatakse ka toomapäeva hingede liikumisega. Toomast on peetud paganluse ajast säilinud surmahaldjaks, ta on katku ja muude raskete haiguste patroon. Pihkva kandi eestlastel olid 19. sajandi lõpul säilinud ohvrikombed, uskumused ja loitsud, millega pöörduti maajumal Tooma, karjakaitsja, piksekahju ja põua eest hoidja poole. Toomapäeval tapeti pühadeks loomi ja soolati liha. Paadid keerati kummuli ja valati neile anniks õlut.

Oluline oli mustuse ja laiskuse minema saatmine kaltsuja õlenukkudena. Toomapäeval liikusid õlut nurudes ringi Toomad. Pesti kerisekive ja puhastati majapidamist, aeg mil tuli Tahma-Toomas või Must-Toomas majast välja ajada. Valmistati vanadest riietest ja õlgedest nukk, mis pimeduse varjus viidi teise peresse. Kui Tahma-Toomast ei märgatud ega viidud edasi, siis tähendas see laiskuse ja mustuse majja tulekut. Leitud nukku vemmeldati ja viidi järgmise ukse taha. Nõnda rändas Tahma-Toomas uue aasta saabumiseni ja häbi sellele, kelle ukse tagant ta uusaastahommikul leiti.

Toomapäevast alates suuremaid töid ei tehtud, algas jõuluaeg. Lubatud oli vaid pühadega seotu, eeskätt koristamine ja pühadetoitude valmistamine. Eriti keelatud olid ketramine ja jahvatamine, mõlemad seotud päikese liikumisega, samuti puude raiumine. Mõne sajandi tagused tõsimeelsed uskumused muutusid vähehaaval meelelahutuslikeks ning on tänaseks omandanud vaid kujundliku tähenduse. Paljudes kodudes aetakse siiski Tahma-Toomas välja.

Olge teiegi selle olendiga valvsad. Häid jõule!

Kuhu minna, mida teha

Vaata ka Harku valla sündmuste kalendrit veebilehel www.harku.ee/kalender.

Päev	Algus	Mis toimub	Kus toimub	Lisainfo
20. detsember	15.00	Vaatame jõulufilmi	Vääna-Jõesuu Kool (Hiie tee 21)	www.noortekeskused.ee
20. detsember	16.00	Piparkoogitrall	Kumna kultuuriait (Kirsikivi tee 1)	Facebook @Kumnaküla
20. detsember	16.30	Harku valla eakate jõulupidu	Meriküla spordi- ja õppekeskus	Tiia.Spitson@harku.ee; *vt lisa lk 12*
21. detsember	19.00	Kinoõhtu Murastes: Eia jõulud Tondikakul	Muraste koolimaja aatrium (Lee tee 9)	www.muraste.ee
23. detsember	10.30	Jumalateenistus: Rannamõisa kirikus	Rannamõisa kirik	www.rannamoisakogudus.ee
23. detsember	17.00	Jumalateenistus: Harkujärve kogukonnakirikus	Harkujärve kogukonnakirik (Kiriku tee 2)	www.inglitiib.ee
23. detsember	19.00	Helirännakud Tabasalus	Lucca 4	Facebook @Kaia Karjatse
28. detsember	19.00	Noorte kohvik Rannamõisa kirikus	Rannamõisa kirik	www.rannamoisakogudus.ee
13. jaanuar	10.00	Jooks-matk Tabasalu	Tabasalu laadaplats	www.bit.ly/jooksmatkTabasalu
13. jaanuar	9.00	Punutiste töötuba	Vääna-Jõesuu Külaselts (Hiie tee 21)	Facebook: @Vääna-Jõesuu Külaselts

www.aiad-varavad.ee

- Aiachitus (puit, pancel- ja võrkaiad)
- Väravate paigaldus (jalg-, tiib- ja liugväravad)
- Värava automaatika (müük / paigaldus / hooldus)

info@aiad-varavad.ee tel: 59 18 00 20

PUIT KINNISVARA

ERAMAJADE EHITUS
5595 4609
puitkinnisvara@gmail.com

HARKU VALD

Alasniidu Lasteaed soovib leida seoses Harkujärve Lasteaia avamisega

ÕPETAJAT, ÕPETAJA ABI/ASSISTENTI, LOGOPEEDI, ERIPEDAGOOGI TEGEVUSTERAPEUTI, ERIRÜHMA ÕPETAJAT

Ootame Sind kui:
- sul on tahtmine mõista ja oskus suunata laste arengut;
- tead, et iga laps on ainulaadne ja püüad leida igaühe jaoks sobiva lahenduse;
- oled positiivse ellusuhtumisega ja vastutustundlik;
- hea organiseerimisoskuste ja algatusvõimega;
- sul on ametikohale vastav haridus.

Omalt poolt pakume:
- kaasaegseid töötingimusi uuendusmeelses lasteaias;
- võimalust oma ideid ellu viia koos uue meeskonnaga;
- palka vastavalt kvalifikatsioonile;
- võimalust osaleda meeskonna üritustel, koolitustel;
- pikka puhkust ja sportimisvõimalusi.

Ootame Sind kandideerima kuni 28. detsembrini. Palun anna endast märku saates meile oma elulookirjeldus koos motivatsioonikirja või videotutvustusega e-posti aadressile anneli.pedask@alasniidulasteaed.eu.

HARKU VALD

Harku valla koolid ja lasteaiad otsivad

TUGIISIKUID,

kelle töö põhieesmärgiks on lapse individuaalne juhendamine, toetamine lasteasutuses, läbi mille tagatakse lapsele hariduse omandamise võimalus ja ennetatakse hilisemat koolist väljalangemist.

Peamised ülesanded:
- olla lapse kõrval ja abistab teda erinevates tegevustes, paralleelselt rühmas või klassis läbiviidvate tegevustega, lähtudes lapse võimetest;
- vajadusel saata last erinevate spetsialistide juures (logopeed, terapeut, psühholoog), järgida spetsialistide soovitusi ja rakendada neid lapse lasteasutuses viibimise ajal; selgitada ja juhendada lapsevanemat spetsialistide soovituste täitmisel;
- kui erivajadusega laps on teistest aeglasem või vajab ülesannete juures põhjalikumat selgitamist, siis teeb seda tugiisik;
- kui laps ei saa mõnes tunnis või tegevuses osaleda oma erivajaduse tõttu, otsib tugiisik talle selleks ajaks muud tegevust;
- koostöös pere ja kooliga seatakse eesmärgid lapse toetamiseks.

Lisainfo: lastekaitse spetsialisti (Liisa Rüütel) e-posti aadressil Liisa.Ruutel@harku.ee või sotsiaalhoolekande spetsialisti (Maarja Maalder) e-posti aadressil Maarja.Maalder@harku.ee. Tugiisiku teenuse rahastamine toimub Euroopa sotsiaalfondi meetmest.

HARKU VALD

Pangapealse Lasteaed ootab oma meeskonda.

ÕPETAJA ASSISTENTI,

kelle tööks on täita õpetaja poolt antud ülesandeid õppe- ja kasvatustöö läbiviimisel rühmas.

Kui Sa oled sõbralik, tegutseja, heatahtlik ja kui Sulle meeldivad lapsed ning nendega koos oma päevadesse värve lisada, siis see tööpakkumine on Sulle. Lisaks pakume pikka suvist puhkust ning motivatsioonisüsteemist tulenevaid hüvesid, meeldivat töökeskkonda, head töötasu, võimalust tasuta sportimiseks.

Kui Sa tunned, et see kuulutus on Sulle, siis kirjuta palun e-posti aadressile direktor@pangapealselasteaed.ee.

Tabasalus, Teenuste 2 tantsusaalis alustab alates jaanuarist 2019 täiskasvanute

ARGENTIINA TANGOKURSUS

Toimumise aeg alates 17. jaanuarist 2019:
neljapäeviti kell 19.00-20.00

Kursusel osalemise tasu on 40 eurot inimese kohta

Osalemiseks pole eelnev tantsukogemus vajalik, samuti puuduvad vanusepiirangud osalejatele.

Lähem info ja kursusele registreerumine: www.huviringid.ee

Huvitegevuse ja Noorsootöö Sihtasutus
Reg nr 90011042, Kooli 1, Tabasalu, Harku vald; e-post: huviharidus@harku.ee, telefon 509 9885.

TEATED:

TEENUS

- Ettevõte teostab ehitus- ja remonttöid, ka väiksemamahulised tööd. Tel 5660 7554, e-post: janek@janelldisain.ee.
- Vanametalli kokkuost, konteinerite tellimine ja transporditeenus. Metalliveoks võimalik kasutada tasuta järelhaagist. Asume Tutermaal, tel 678 2055.
- Aastaringne fekaalivedu. OÜ Norringsen, tel 5662 1300.
- Väljaõppinud puudelangetaja teostab ohtlike puude ja okste raiet. Tööd teen tõstuki ja köistehnikaga. Kändude freesimine ja okste äravedu. Puude üldseisundi hindamine ja konsultatsioon tasuta. Tel 513 3458, www.ohtlikpuu.ee.
- Teostame kruntide raie kompleksteenust: raietööd, materjali kokkuvedu, kändude juurimine/freesimine, jäätmete hakkimine, okste ja kändude äravedu. Tel 513 3458, www.ohtlikpuu.ee.
- Korstnapühkija ja pottsepa teenused. Ohtlike puude/okste langetamine ning viljapuude lõikamine. Lumekoristus. Tel 5348 7318, e-post: igor@inkteenused.ee.
- Liuguksed, riidekapid, garderoobid. Abi projekteerimisel. Parimad hinnad. Tel 522 1151, www.nagusul.ee, FB Nagusul OÜ.
- Kogenud puuhooldajad teostavad ohtlike puude raiet ja puude hoolduslõikust. Soodsad hinnad. Tel 522 0321, www.arbormen.ee.
- Maja ehitamine koos kõigi lahendustega, projekteerimine, kasutusluba. Tel 5352 9476, e-post: ehitus@miltongrupp.ee.
- Üldehitus, katused, fassaadid ja viimistlustööd. Tel 5352 9476, e-post: mehitus@gmail.com.
- Hoonete soojustamine puistevillaga. Konsultatsioon objektil tasuta. Tel 501 6689, e-post: ken@puistemees.ee, www.puistemees.ee.
- Teostame vihmaveesüsteemidega seotud teenuseid. Valtsimismasinaga valmistame rennid otse teie objektil, puuduvad liitekohad. Tel 527 1059, e-post: info@vihmaveerennid.ee, www.vihmaveerennid.ee.
- Fassaadi hooldusteenus: hooldus, vetikatõrje ja eemaldus, fassaadi parandustööd ja värvimine. Tel 5656 2440, Sunluna Trade OÜ.
- Raamatupidamisteenus Eesti, Läti ja Norra väiksematele-ja keskmise suurusega ettevõtetele. Info tel 503 3175 või e-post: info@weldnor.ee.
- Õhksoojuspumba paigaldus ja hooldus, hind 150 €. Sertifikaadiga paigaldaja Kalev Lepistu. Lisainfo tel 5656 2191.
- Teostan san-tehnilisi ja pisiremonttöid. Tel 503 8313.
- Pottsepatööd. Uute küttekehade ehitus ja vanade remont. 12aastane töökogemus ja kutsetunnistus. Tel 5690 3327.
- Ohtlike puude langetamine ja viljapuude lõikus. Tel 521 0334.
- Pakume koduabi teenust eakatele ja erivajadusega inimestele. Tel 5682 4388, e-post innerkteam@gmail.com.
- Teostame eramute ehitust ja üldehitustöid (puitkarkassmajade, katuste, vundamentide, sisesaunade ehitus, betoonitööd, puutööd jne). Kalver, tel 5663 8330.
- Kogemustega korralik töömees teeb ehitus- ja remonditöid ja san-tehnilisi töid. Tehtud töödele garantii. Tel 5597 2332, Indrek.
- Soovin müüa hästi hoitud Tea entsüklopeedia 12 osa. Tel 5559 9338.

OST

- OÜ ESTEST PR ostab metsa- ja põllumaad. Tel 504 5215, 514 5215, e-pst: info@est-land.ee.
- Ostan Teie seisva või mitte töötava auto või muu mootorsõiduki; võib pakkuda ka ülevaatuseta! Pakkuda võib kõike! Tel 5459 5118, e-post: kasutult.seisevauto@mail.ee, Magnus.
- Autode, sõidukite ja tööma-sinate kokkuost. Võib pakkuda ka remonti vajavaid ja seisvaid autosid. Ei pea olema ülevaatust ega kindlustust. Pakkuda võib kõike! Tel 5457 5055.
- Ostan kasutuseta jäänud sõiduauto või kaubiku, võib olla remonti vajav. Tel 5365 4085, e-post: skampus@online.ee.
- Ostan põllumajandustehnikat: traktor, heinapress, sõnnikulaotaja, saksavirtsputt. Tel 5609 6431.

MÜÜK

- Seoses kolimisega müüa hästihoitud kodusisustust: helesinine nahkdiivan (3+2), pesumasin Zanussi FLS 602, laius 60 cm; keraamiline elektripliit Electrolux, laius 50 cm; külmik Candy, kõrgus 120 cm; LCD-teler Sony. Tel 508 3971.

PAKUME TÖÖD LAOTÖÖTAJALE!

TÖÖ KIRJELDUS ▶ Kaupade vastuvõtmine, mahalaadimine, komplekteerimine, pakkimine ja väljastamine.
Töö toimub kahes vahetuses: E-R 6.30 – 15:00 / 11:30 – 20:00, nädalavahetus vaba.
Töökoht: Linamäe 6, Tänassilma küla, Saku vald, Harjumaa

NÕUDMISED KANDIDAADILE ▶ Tõstukiga töötamise kogemus, hea füüsiline vorm, loogiline mõtlemine. Otsime kolleegi, kes on koostööaldis meeskonnatöötaja, julge, rõõmsameelne, energiline ja abivalmis. Nõutav eesti keele oskus suhtlustasandil.

ETTEVÕTE PAKUB ▶ Aastaringselt sooja ja puhast ladu, huvitavat tööd, konkurentsivõimelist palka, positiivset töökeskkonda, sporditoetust, lisapuhkust ja ettevõttesiseseid ühisüritusi. Staažikatele töötajatele eripreemiad. Ettevõtte hea töökeskkonna toetamiseks toimuvad tervisekontrollid.

Meie meeskond on pühendunud, sõbralik ja abivalmis.

Palun saatke oma CV aadressil info.ee@antalis.com
või helistage 53 04 2223

ANTALIS AS | PABERID | REKLAAMMATERJALID | PAKKELAHENDUSED

antalis™ Just ask Antalis

Harku valla eakate jõulupidu

20. detsembril algusega kell 16.30
Meriküla Spordi- ja Õppekeskus (Tilgu tee 55c Meriküla)

JÕULUPEO KAVA

kl 16.30 tervituskõned: Harku vallavolikogu esimees Kalle Palling ja Harku vallavanem Erik Sandla

kl 17 esineb ansambel Kukerpillid

Pärast kontserti on kaetud jõululaud ning ootamas on väike jõuluüllatus.

Bussigraafik

Buss 1: Harku - Harkujärve - Tabasalu - Meriküla

Harku mäel suunaga Tallinna	15:45
Harku keskus	15:48
Bioloogia suunaga Tallinna	15:50
Harkujärve bussipeatus	15:55
Kiriku	15:56
Alasniidu tee	15:58
Oja tee	15:59
Tabasalu kool (majade pool)	16:05
Meriküla Spordi- ja Õppekeskus	16:20

Buss 2: Metsakool - Suurupi - Tabasalu - Meriküla

Metsakool	15:15
Türisalu	15:20
Naage	15:25
Vääna-Jõesuu	15:30
Vääna-Viti	15:33
Suurupi teerist	15:35
Tuletorni	15:40
Kivi tee	15:42
Muraste	15:50
Ranna tee	15:52
Maasika	15:55
Rannamõisa kirik	15:57
Tabasalu – Harku tee	16:00
Tabasalu kool (majade pool)	16:05
Meriküla Spordi- ja Õppekeskus	16:20

Buss 3: Loigu - Kumna - Vääna - Tabasalu - Meriküla

Loigu	15:17
Kadaka peatus, Adra	15:18
Jüri peatus, Adra	15:21
Mäe peatus, Adra	15:24
Männi peatus, Humala	15:27
Metsaküla	15:32
Kumna mõis	15:34
Tutermaa (suunaga Tallinn)	15:37
Kruusaaugu (7min)	15:45
Vääna	15:50
Liikva	15:55
Kuusiku	15:57
Rannamõisa kirik	16:00
Tabasalu kool (majade pool)	16:05
Meriküla Spordi- ja Õppekeskus	16:20

* Peatustes palume kohal olla 10 minutit varem. Bussid viivad pärast peo lõppemist peolised sama ringiga tagasi.

Lisainfo: Tiia Spitsõn, sotsiaal- ja tervishoiuosakonna juhataja 600 3867 ja e-posti aadressil tiia.spitson@harku.ee.

SCANPIX

	KARISTUS	...-MAIL	2 X TÄHT	SEKUND	LÄÄGE		TEISTE ABITA		ÜHESUG TÄHED		EDUARD	ESMASPÄEV		TABASALU ... (KOOLI 1, TABASALU)		ORKESTER
TEIST-MOODI								OST EESTI FILM (2007)		2 X TÄHT KOHT HARKU VALLAS			HI...KLM KOIT TOOME		EAST HILJAAEGU VALMINU	
...-KIOSK		INFO SINU		TALISMAN A. KITZ-BERGI TEOS								... KENDER (KIRJANIK) ÜHESUG TÄHED				
ALKOHOLI-SEADUS			SAKRAAL-EHITIS SADAMA-TAMM						INTERVJUU SIDESÕNA							
KOHT HARKU VALLAS							NAISENIMI EHK				UMBES AUTOMARK		MAA- ... KÕLAR (LAULJA)			
VOLT		2 X TÄHT JÄRJEST TÄHED			SVEN ... (POLIITIK) KELVIN							EESTI PANK KAALIUM			ROCCA ... MARE	KOHT HARKU VALLAS
SILMA-HAIGUS	RAISKU ...-POST						SMALL MADALA-MAL		PROMO LAURI LEESI							
	PLANEET	KOHT HARKU VALLAS	ESIMENE	KOHT LÄÄNE-VIRUMAAL		JÕGI EESTIS ULATAN					LOS ANGELES TEATME-TEOS			JÄRJEST TÄHED VASTNE				... KULL (NÄITLEJA) TERA-			
PIKKUS-ÜHIK					ANDRES ANVELT NELJAPÄEV			DŽAUL		DETSEMBRIS TOIMUV SUURMÜÜK NAISENIMI								ROOMA NUMBER VALD		RAADIUS TONN	
ANU LAMP			VAREM ELINA BORN					KOHT HARJUMAAL MÖÖDUNU							ALBERT UUSTULND NAISENIMI			KOHT HARKU VALLAS PÜÜE			
KUTSEALA					NORTH LIITEKOHT		HAPNIK PÕLISMETS		REIN MARAN PAIKU			LIITER POOLUS		NOOT MUU HULGAS			LEHEKÜLG ... SPRIIT (TEATRI-MEES)			GHIJ...LM LYDIA RAHULA		KOLMAPÄEV	
	AMET SUUR VAAT														TUGEV MATERJAL TAIME OSA							ÜHING LINNAOSA	
EESLIIDE			EESTI FILM (2010)														ILMAR ... (LUULETAJA) IGOR MANG				
ART DIRECTOR			EUROPEAN UNION REEDE			KUU LÜH AAR				PÜHAPÄEV	VISMUT SOUTH			LILL AASTA						ROOMAJA TEISIPÄEV			
RABATAIM								KÕRK								SIISKI						ristsona.meister@gmail.com	